VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO

ĮSTATYMAI

Kaunas, :-: :-: :-: :-: : : :-: 1931 metai

Karo cenzūros leista.

Kooperatinė „Raidės“ spaustuvė Kaune
Kęstučio 44. Telef. 758.

Lietuvos universiteto vardo įstatymas.

(Vyr. Žin. Nr. 330, eil. 2266.)

Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio **Vytauto Didžiojo** *garbei* Lietuvos universitetas, įsteigtas Kauno mieste 1922 metų vasario 16 dieną (V. Ž. Nr. 86, eil. 738), *teesie:*

Vytauto Didžiojo Universitetas.

Šis įstatymas veikia nuo jo paskelbimo dienos (1930 m. birželio mėn. 7 d.)

Vytauto Didžiojo Universiteto statutas.

(Vyr. Žin. Nr. 330, eil. 2267).

BENDRIEJI NUOSTATAI.

1

Universitetas yra aukštoji autonominė mokslo ir mokymo įstaiga; jis yra Švietimo Ministerio žinioje.

2

Universitetas turi du antspaudu — didįjį su Vytauto Didžiojo atvaizdu ir įrašu — „Vytauti Magni Universitatis sigillum magnum“ ir mažąjį su valstybės ženklu ir įrašu — „Vytauto Didžiojo Universitetas“. Abiejuose antspauduose žymima universiteto vieta.

Atskiri fakultetai gali turėti savo antspaudus.

FAKULTETAI.

3

Universitetą sudaro šie fakultetai:

1. teologijos - filosofijos,
2. evangelikų teologijos,
3. humanitarinių mokslų,
4. teisių,
5. matematikos - gamtos,
6. medicinos,
7. technikos.

4

Teologijos - filosofijos fakulteto katedros bus nustatytos atskiru įstatymu.

Ligi bus išleistas tas įstatymas, veikia senojo statuto (V. Ž. N. 86, eil. 738) 5 str. numatytos katedros.

5

Evangelikų teologijos fakultetą sudaro šios katedros:

1. Senojo Įstatymo,
2. Naujojo Įstatymo,
3. bažnyčios ir religijos istorijos,
4. sistematinės teologijos,
5. praktikinės teologijos.

6

Humanitarinių mokslų fakultetą sudaro filosofijos, filologijos ir istorijos skyriai su šiomis katedromis:

1. filosofijos sistemos,
2. filosofijos istorijos,
3. pedagogikos,
4. lyginamosios kalbotyros,
5. lietuvių kalbos ir literatūros,
6. klasikinės filologijos,
7. slavų kalbų ir literatūrų,
8. germanų kalbų ir literatūrų,
9. romanų kalbų ir literatūrų,
10. Lietuvos istorijos,
11. visuotinės istorijos,
12. semitologijos.

Be to fakultete gali būti šios lektūros: lietuvių, lotynų, graikų, hebrajų, rusų, lenkų, vokiečių, anglų, francūzų ir italų kalbų.

7

Teisių fakultetą sudaro teisių ir ekonomijos skyriai su šiomis katedromis:

1. teisės enciklopedijos ir teisės filosofijos,

2. romėnų teisės istorijos ir sistemos,
3. Lietuvos teisės istorijos,
4. civilinės teisės ir civilinio proceso,
5. baudžiamosios teisės ir baudžiamojo proceso,
6. valstybinės teisės,
7. administracinės teisės,
8. tarptautinės teisės,
9. politinės ekonomijos ir statistikos,
10. finansų mokslo,
11. prekybinės teisės,
12. privatinio ūkio mokslo,
13. ekonominės politikos.

Be to teisių skyriaus klausytojai klauso humanitarinių mokslų fakultete logiką, psichologiją, rusų ir vokiečių kalbas. Ekonomijos skyriaus klausytojai pasirenka dvi iš šių kalbų: rusų, vokiečių ar anglų kalbas.

8

Matematikos - gamtos fakultetą sudaro matematikos, fizikos - chemijos ir biologijos skyriai su šiomis katedromis:

1. geometrijos,
2. matematikos analizės,
3. astronomijos,
4. fizikos,
5. neorganinės ir analitinės chemijos,
6. geofizikos ir meteorologijos,
7. organinės ir fiziologinės chemijos,
8. geologijos ir mineralogijos,
9. fizinės chemijos,
10. botanikos,
11. zoologijos ir lyginamosios anatomijos,
12. geografijos.

9

Medicinos fakultetą sudaro medicinos, odontologijos ir farmacijos skyriai su šiomis katedromis:

1. anatomijos,
2. histologijos su embriologija,
3. fiziologijos,
4. farmakologijos,
5. bendrosios patologijos ir patologinės anatomijos,
6. akušerijos ir ginekologijos katedra su klinika,
7. vidaus medicinos katedra su klinika,
8. chirurgijos katedra su klinika,
9. oftalmologijos katedra su klinika,
10. odos ir veneros ligų katedra su klinika,
11. vaikų ligų katedra su klinika,
12. nervų ir psichikos ligų katedra su klinika,
13. higienos ir bakteriologijos,
14. teisės ir socialinės medicinos,
15. ausų, nosies, ir gerklės ligų katedra su klinika,
16. farmacijos ir farmakognozijos,
17. stomatologijos ir dentiatrijos katedra su klinika.

10

Technikos fakultetą sudaro statybos ir technologijos skyriai su šiomis katedromis:

1. mechanikos,
2. elektrotechnikos,
3. statybos,
4. architektūros,
5. statybinės statikos,
6. hidrotechnikos,
7. geodezijos ir kelių
8. tiltų,

9. pritaikomosios mechanikos,
10. mechaninės technologijos,
11. cheminės technologijos.

11

Universitete gali būti ir ne valstybės lėšomis įsteigtų ir laikomų katedrų. Jų steigimo reikalingumą, tiksliai apibrėždamas mokslo dalyką, sprendžia atatinkamas fakultetas ir tvirtina Švietimo Ministeris.

Tų katedrų išlaikymas turi būti laiduotas Švietimo Ministerio nustatytu būdu.

12

Universitete ir atatinkamuose fakultetuose laikomos mokslo padedamosios įstaigos: bibliotekos, muziejai, laboratorijos, klinikos ir kitos.

Prie teologijos - filosofijos fakulteto laikoma studentams bažnyčia.

MOKSLO PERSONALAS.

13

Universiteto mokslo personalą sudaro:

1. vyresnysis mokslo personalas: ordinariniai ir ekstraordinariniai profesoriai ir docentai,
2. privatdocentai,
3. jaunesnysis mokslo personalas: bibliotekos direktorius, prozektoriai, lektoriai, asistentai, mokytas sodininkas ir laborantai,
4. pagalbinis mokslo įstaigų personalas: demonstratoriai, preparatoriai, technikai ir bibliotekininkai.

14

Universiteto profesoriais gali būti asmens, kurie turi atatinkamo mokslo laipsnį ir yra pasireiškę mokslo darbais.

Užsienyje įsigytas mokslo laipsnis gali būti prilygintas Lietuvos universiteto mokslo laipsniui, išsprendus jo ekvivalentą individualiai.

Asmens, kurie savo pasiruošimu tinka dėstyti universiteto mokslus, bet neturi mokslo laipsnio, gali būti universiteto profesoriais, jeigu jų mokslo darbus fakultetas pripažįs atstojančiais mokslo laipsnį.

15

Docentų arba privatdocentų gali būti asmuo, kuris turi mokslo laipsnį ir atatinkamame fakultete yra viešai apgynęs habilitacijos darbą.

Docentų arba privatdocentu gali būti ir tas asmuo, kurio mokslo darbus fakultetas pripažįs atstojančiais habilitacijos darbą.

Privatdocentai gali skelbti tik savo mokslo srities kursus.

16

Jaunesniojo mokslo personalo nariu gali būti asmuo, kuris turi universiteto diplomą.

Švietimo Ministeriui sutikus, laborantai ir svetimųjų kalbų lektoriai gali ir neturėti diplomo.

17

Vyresniojo ir jaunesniojo mokslo ir pagalbinių įstaigų personalo skaičius nustatomas etatais.

Privatdocentai yra neetatiniai.

18

Ordinariniai ir ekstraordinariniai profesoriai, docentai ir privatdocentai, per vieną semestrą be pateisinamų priežasčių nepaskelbę savo kurso arba jo neatlikę, laikomi atsisakiusiais.

19

Mokslo personalo nariai turi būti Lietuvos piliečiai.

Išimtinais atsitikimais gali būti kviečiami ir svetimšaliai laisvu susitarimu. Sutartis su jais daro atatinkamas fakultetas ir tvirtina Švietimo Ministeris. Ministerių Kabinetas gali jiems suteikti valstybinės tarnybos teises.

20

Vyresnįjį mokslo personalą kviečia arba konkurso būdu renka fakultetas. Skiria jį Respublikos Prezidentas.

Privatdocentus kviečia fakultetas. Tvirtina juos Švietimo Ministeris.

Prozektorius, lektorius, asistentus, mokytą sodininką, laborantus ir pagalbinį mokslo personalą renka atatinkami fakultetai. Tvirtina juos rektorius.

Bibliotekos direktorių ir jaunesnįjį mokslo personalą tų įstaigų, kurios priklauso ne vienam fakultetui, skiria senatas.

21

Vyresnįjį mokslo personalą atleidžia Respublikos Prezidentas.

Privatdocentus atleidžia Švietimo Ministeris.

Prozektorius, lektorius, asistentus, mokytą sodininką, laborantus ir pagalbinį mokslo personalą atleidžia rektorius.

Bibliotekos direktorių ir jaunesnįjį mokslo personalą tų įstaigų, kurios priklauso ne vienam fakultetui, atleidžia senatas.

22

Vyresniojo mokslo personalo nariams, Ministerių Kabinetui sutikus, gali būti leidžiama eiti tarnybas valstybinėse įstaigose.

23

Katedros dalykai, jeigu nėra jiems dėstyti atatinkamo profesoriaus, gali būti pavesti dėstyti

artimųjų katedrų profesoriams, docentams arba privatdocentams.

24

Docentui įskaitoma į tarnybą tie metai, kuriuos jis ėjo privatdocento pareigas.

25

Vyresnysis mokslo personalas turi turėti per savaitę ne mažiau kaip 4 teoretinių privalomųjų dalykų paskaitas. Turėti daugiau kaip 8 paskaitas leidžiama, Švietimo Ministeriui sutikus.

Dvi praktikos valandos atstoja vieną teoretinių paskaitų valandą.

26

Kas penkeri metai ordinariniai ir ekstraordinariniai profesoriai gali gauti ligi vienerių metų atostogų su pagrindine alga mokslo žinioms pagilinti arba mokslo darbams dirbti. Atostogas duoda Švietimo Ministeris.

Atostogos tvarkomos taip, kad darbas fakultetuose nebūtų sutrukdytas.

27

Mokslo metu mokslo personalo nariams atostogų ligi 7 dienų duoda rektorius, o ilgesniam laikui Švietimo Ministeris.

28

Vyresniojo mokslo personalo narys ir privatdocentas eina savo pareigas ligi 65 metų amžiaus, bet jis tas pareigas gali eiti ir toliau fakulteto kas metai perrenkamas, Švietimo Ministeriui sutikus.

FAKULTETŲ TARYBOS.

29

Fakulteto tarybą sudaro ordinariniai ir ekstraordinariniai profesoriai, docentai ir tie privatdocentai, kurie turi vyresniojo mokslo personalo nario vakuojančias vietas. Kiti privatdocentai dalyvauja taryboje patariamuoju balsu.

30

Fakulteto tarybos žinioje yra visos fakulteto mokslo įstaigos. Ji yra sprendžiamasis organas mokslo ir mokymo srityse.

Fakulteto taryba:

1) renka 20 str. nurodytą personalą ir pristato jį senatui (48 str.) arba rektoriui (64 str.),
2) nustato egzaminų ir praktikos darbų minimumą klausytojų išeitiems semestrams įskaityti,
3) sprendžia diplomų davimą,
4) svarsto rektoriaus pasiūlytus mokslo reikalus,
5) laikinai aprūpina vakuojančias katedras,
6) parenka studentus kandidatus stipendijai gauti,
7) parenka kandidatus profesūrai ruoštis,
8) pripažįsta mokslo laipsnį ar jo ekvivalentą ir teikia garbės daktaro laipsnį,
9) kas semestras nustato paskaitų planą,
10) paruošia fakulteto išlaidų ir pajamų sąmatą,
11) skirsto fakulteto lėšas, kurios yra duotos mokslo priemonėms įsigyti, spausdiniams leisti ir įstaigoms laikyti,
12) pristato senatui savo sprendimus ne valdžios lėšomis laikomų katedrų steigimo reikalu (11 str.).

Fakultetų tarybų protokolų nuorašai siunčiami Švietimo Ministeriui.

31

Fakulteto taryba pristato savo sumanymus senatui del skyrių ir katedrų steigimo, uždarymo ir pertvarkymo.

32

Fakulteto taryba svarsto vyresniojo mokslo personalo ir privatdocentų atsistatydinimą, kelia jiems drausmės bylas ir sprendžia drausmės bylų tvarka dėstymo teisės atėmimą, jeigu jų paskaitos nesuderinamos su universiteto mokslo rimtumu. Šie nutarimai pristatomi senatui (48 str.).

33

Fakulteto taryba renka iš ordinarinių ir ekstraordinarinių profesorių trejiems metams dekaną ir sekretorių, kurie kitais rinkimais gali būti perrenkami. Sekretorius gali būti renkamas ir iš docentų. Jie sudaro vykdomąjį fakulteto organą.

34

Fakulteto taryba renka atstovus į įvairias komisijas.

35

Fakulteto tarybos posėdžius šaukia dekanas savo nuožiūra bent du kartu per semestrą, arba bent $\frac{1}{4}$ tarybos narių pareikalavus raštu ir nurodžius šaukimo reikalą.

36

Fakulteto taryba fakulteto vidaus gyvenimui tvarkyti sudaro reguliaminą šio statuto ribose.

37

Dekaną ligos ir atostogų metu pavaduoja fakulteto sekretorius.

38

Dekanas pirmininkauja fakulteto tarybai, atstovauja fakultetui ir prižiūri fakulteto mokslo eigą.

UNIVERSITETO TARYBA.

39

Universiteto tarybą sudaro fakultetų tarybų nariai ir garbės profesoriai.

Privatdocentai, kurie neturi vyresniojo mokslo personalo nario vakuojančios vietos gali dalyvauti universiteto taryboje patariamuoju balsu.

40

Universiteto taryba tvarko universiteto vidaus gyvenimą reguliaminu, sudarytu šio statuto ribose.

41

Universiteto tarybos posėdžius šaukia rektorius savo nuožiūra, arba senatui, arba ¼ universiteto tarybos narių pareikalavus.

Reikalavimas duodamas raštu, nurodant šaukimo reikalą.

42

Universiteto taryba renka fakultetų teikiamus universiteto garbės profesorius ir garbės narius.

43

Universiteto taryba turi teisę peržiūrėti fakultetų tarybų sprendimus administracijos reikalais, kurie liečia ir kitus fakultetus.

44

Universiteto taryba nustato taisykles, kuriomis studentai turi laikyti tvarką universiteto sienose.

45

Universiteto tarybos protokolų nuorašai siunčiami Švietimo Ministeriui.

UNIVERSITETO SENATAS.

46

Senatą sudaro rektorius, prorektorius, sekretorius ir fakultetų dekanai.

47

Rektorių, prorektorių ir sekretorių renka trejiems metams iš ordinarinių ir ekstraordinarinių profesorių universiteto taryba. Kitais rinkimais jie gali būti perrenkami.

Rektorių ir prorektorių skiria Respublikos Prezidentas.

48

Senatas pristato per Švietimo Ministerį Respublikos Prezidentui išrinktuosius ordinarinius ir ekstraordinarinius profesorius ir docentus skirti (20 str.) ir atleisti (32 str.), o privatdocentus — Švietimo Ministeriui tvirtinti ir atleisti.

49

Senatas fakultetų tarybų pasiūlymais:

1. tvirtina universiteto pajamų ir išlaidų sąmatos projektą,
2. tvirtina universiteto specialinių sumų vartojimo sąmatą (98 str.),
3. atleidžia studentus nuo semestrinio mokesčio,
4. tvirtina fakultetų tarybų pristatytus kandidatus stipendijoms gauti,
5. skiria kandidatus stipendijoms profesūrai ruoštis.

50

Senatas skirsto aukas fakultetams ir universiteto mokslo įstaigoms arba nustato jų vartojimą tais atsitikimais, jei aukotojai patys nenurodo kuriam reikalui aukos duotos.

51

Senatas žiūri, kad fakultetų reguliaminai nepriestarautų universiteto statutui ir jo reguliaminui (40 str).

52

Senatas tvirtina klausytojų mokslo, kultūros, susišelpimo ir sporto organizacijų įstatus.

53

Senatas galutinai sprendžia klausytojų pašalinimą iš universiteto.

54

Senatas svarsto ir sprendžia universiteto reikalus, fakultetų iškeltus arba universiteto tarybos pavestus.

ŪKIO TARYBA.

55

Ūkio taryba valdo ir tvarko universiteto turtą.

56

Ūkio tarybą sudaro rektorius — jos pirmininkas ir 4 nariai, renkami senato 3 metams iš vyresniojo mokslo personalo.

Ūkio taryba išsirenka sau sekretorių.

57

Rektorius turi teisę kviesti į ūkio tarybos posėdį ekspertus. Svarstant ūkio taryboje reikalus,

kurie liečia kurį nors fakultetą, kviečiamas jo dekanas sprendžiamuoju balsu.

58

Ūkio vedėjas ir universiteto architektorius dalyvauja ūkio tarybos posėdžiuose patariamuoju balsu.

59

Ūkio taryba:

1. svarsto rektoriaus, ūkio vedėjo ir universiteto architektoriaus sumanymus, kurie liečia universiteto ūkį,
2. peržiūri fakultetų nustatytus remonto ir statybų sumanymus ir vykdo juos,
3. paruošia universiteto ūkio pajamų ir išlaidų sąmatos projektą.

60

Didesniems statybos remonto darbams prižiūrėti ūkio taryba skiria statybos ir remonto komisijas ir prižiūri jų darbus.

61

Ūkio tarybos nariai už savo pareigas gauna įstatymu nustatytą atlyginimą.

Ekspertai, kviečiami ne iš universiteto mokslo personalo, atlyginami senato patvirtinta laisva sutartimi.

62

Universiteto ūkio vedėjas rūpinasi bendrųjų universiteto trobesių tvarka ir švara. Jis atsako už pavestą jam globoti universiteto turtą.

UNIVERSITETO REKTORIUS.

63

Rektorius atstovauja universitetui, pirmininkauja senatui ir universiteto tarybai, vykdo jos ir senato nutarimus ir kartu su ūkio taryba valdo ir tvarko bendrąjį universiteto turtą.

64

Raštinės, buhalterijos, ūkio ir kitų bendrų įstaigų tarnautojai betarpiškai priklauso rektoriui.

Jis juos skiria ir atleidžia.

65

Rektorius tvirtina ir atleidžia fakulteto išrinktąjį jaunesnįjį ir pagalbinį mokslo personalą.

66

Rektorius rūpinasi ir žiūri:

1. kad mokslo ir mokymo darbas universitete būtų tinkamai dirbamas,
2. kad universiteto personalas ir tarnautojai tinkamai eitų savo pareigas,
3. kad universiteto klausytojai laikytųsi nustatytų tvarkos taisyklių,
4. kad skirtos universitetui lėšos būtų tinkamai naudojamos ir
5. kad universiteto turtas būtų saugojamas ir tvarkingai laikomas.

67

Rektorių, reikalui esant, pavaduoja prorektorius.

UNIVERSITETO KLAUSYTOJAI.

68

Klausytojais kali būti vyrai ir moterys. Klausytojai yra studentai ir laisvieji klausytojai.

Priima juos fakultetų tarybos, priėmimą tvirtina rektorius.

69

Studentais priimami asmens, kurie yra baigę:

1. aukštesniąją mokyklą su lotynų kalba ir su sustiprintu svetimųjų kalbų dėstymu, jeigu atestate yra lotynų kalbos pažymys — į visus fakultetus be papildomųjų egzaminų,
2. aukštesniąją mokyklą be lotynų kalbos arba komercijos mokyklą — į technikos ir matematikos - gamtos fakultetus ir teisių fakulteto ekonomijos skyrių be papildomųjų egzaminų, o į humanitarinių mokslų, teisių ir medicinos fakultetus su papildomaisiais lotynų kalbos egzaminais, kuriuos nustato humanitarinių mokslų fakultetas ir tvirtina Švietimo Ministeris,
3. katalikų kunigų seminariją — į teologijos-filosofijos, humanitarinių mokslų, teisių ir medicinos fakultetus be papildomųjų egzaminų,
4. kitas mokyklas — į visus fakultetus su papildomaisiais egzaminais, fakultetų nustatytais ir Švietimo Ministerio patvirtintais.

Asmens, kurie yra baigę užsienyje atatinkamas mokyklas ir nori stoti studentais į universitetą, turi išlaikyti Švietimo Ministerio nustatytus egzaminus.

70

Laisvais klausytojais gali būti priimami asmens, kurie kad ir neturi 69 str. nustatyto mokslo cenzo, bet fakulteto bus pripažinti tinkamais aukštajam mokslui eiti.

71

Studentai priimami mokslo metų pradžioje ligi rugsėjo 15 dienos. Fakultetui sutikus, gali būti priimami ir antrame pusmetyje ligi sausio 15 d.

Senatui sutikus, asmens, kurie dėl svarbių priežasčių laiku nebuvo padavę prašymų, gali būti priimami ligi spalių 1 d.

Laisvais klausytojais priimami tik studentų priėmimui pasibaigus ir jeigu yra laisvų vietų.

Klausytojas turi įsirašyti į kurį nors fakultetą.

Naujai priimtam universiteto klausytojui leidžiama pereiti iš vieno fakulteto į kitą ligi spalių 15 d.

72

Klausytojai, priimti į universitetą, įmoka valstybės iždui imatrikuliacijos mokestį. Eidami universiteto mokslą, jie kas semestras ligi spalių 1 d. ir ligi vasario 1 d. moka valstybės iždui mokestį už teisę lankyti kursus, paskaitas ir naudotis mokslo priemonėmis.

Imatrikuliacijos mokestį ir semestrinį nustato Ministerių Kabinetas.

73

Senatas fakulteto pasiūlymu gali atleisti pasižymėjusius mokslu neturtingus studentus nuo semestrinio mokesčio, bet ne daugiau kaip 20% studentų.

74

Klausytojai lanko paskaitas ir lanko praktikos darbus fakulteto nustatyta tvarka.

75

Studentas, išbuvęs fakultete nustatytą semestrų skaičių, atlikęs praktikos darbus ir iš-

laikęs nustatytus egzaminus fakulteto nutarimu gauna diplomą.

Laisvieji klausytojai gauna diplomą pristatę aukštesniosios mokyklos liudymą.

Išėjusiems užsienio aukštosiose mokyklose atatinkamą mokslą fakulteto nutarimu leidžiama egzaminuotis ir gauti universiteto diplomą. Už šiuos egzaminus jie moka valstybės iždui Ministerių Kabineto nustatytą mokestį.

76

Semestrai, išbūti kitose aukštosiose mokyklose Lietuvoje ar užsienyje, fakulteto nutarimu gali būti įskaityti, jei yra išeiti reikalaujamieji dalykai.

77

Klausytojai gali steigti universitete mokslo, kultūros, susišelpimo ir sporto organizacijas. Šių organizacijų įstatus tvirtina senatas.

Studentų organizacijų susirinkimuose ir paskaitose universiteto sienose gali dalyvauti tik universiteto klausytojai ir universiteto mokslo personalas.

78

Klausytojai universiteto sienose pasiduoda universiteto drausmei. Klausytojus, nusižengusius drausmei, teisia universiteto teismas. Už nusikalstamus darbus, numatytus bendrais valstybės įstatymais, klausytojai atsako įstatymais nustatyta tvarka.

79

Universiteto teismą sudaro fakultetų ir klausytojų atstovai. Kiekvieno fakulteto taryba ir kiekvieno fakulteto klausytojai renka po vieną atstovą vieneriems metams.

80

Universiteto teismas savo darbui sudaro reguliaminą, kurį tvirtina senatas.

MOKSLO IR MOKYMO REIKALAI.

81

Mokslas universitete dėstomas lietuvių kalba, išskyrus teologijos - filosofijos fakultetą, kur mokslas gali būti dėstomas ir lotynų kalba. Universiteto taryba, Švietimo Ministeriui sutikus, gali leisti laikinai dėstyti ir kitomis kalbomis.

82

Mokslo metai turi du semestru. Mokslo metai prasideda rugsėjo 1 d. Rudens semestras prasideda rugsėjo 15 d. ir baigiasi gruodžio 15 d.; pavasario semestras prasideda sausio 15 d. ir baigiasi birželio 15 d. Nuo verbų sekmadienio ligi atvelykio mokslas neina.

83

Mokslas fakultetuose taip sutvarkomas, kad teologijos - filosofijos, evangelikų teologijos, humanitarinių mokslų, teisių, matematikos - gamtos fakultetų ir medicinos fakulteto odontologijos ir farmacijos skyrių klausytojai galėtų klausyti visas paskaitas, atlikti praktikos darbus ir pasiruošti baigiamiesiems egzaminams per aštuonis semestrus, o medicinos fakulteto medicinos skyriaus ir technikos fakulteto klausytojai — per dešimtį semestrų.

84

Mokslo personalo narys, mokslo metams pasibaigus, pristato fakultetui savo darbų apyskaitą.

Šitos apyskaitos gali būti spausdinamos universiteto metraštyje.

85

Senatas gali leisti klausytojui be privalomų savo fakulteto kursų lankyti kito fakulteto pa-

skaitas ir praktikos darbus ir iš tų dalykų laikyti egzaminus.

Už šitas paskaitas, praktikos darbus ir egzaminus klausytojai moka valstybės iždui Ministerių Kabineto nustatytą mokestį.

86

Egzaminai gali būti semestriniai ir kursiniai.

Fakultetas nustato iš kurių dalykų laikomi semestriniai ir kursiniai egzaminai. Jo nutarimus tvirtina senatas.

Be to fakultetas nustato kuria tvarka ir eile laikomi tie egzaminai.

Egzaminai ir rašto darbai vertinami šiais pažymiais: labai gerai, gerai, patenkinamai, nepatenkinamai.

87

Už klausytojų mokslo darbus gali būti skiriamos premijos — aukso medaliai, sidabro medaliai arba pagyrimo lapai.

Premijų skaičių nustato senatas ir paskirsto fakultetams. Temas premijoms skelbia ir pristatytuosius darbus įvertina fakultetas. Premijos gali būti sudaromos ir iš aukų.

MOKSLO LAIPSNIS.

88

Teologijos - filosofijos fakultetas turi du mokslo laipsniu licenciato ir daktaro. Kiti fakultetai turi vieną mokslo laipsnį — daktaro.

Atatinkamos specialybės daktaro laipsnis gali būti duodamas asmenims, kurie turi baigimo diplomą, jeigu jis išlaiko fakulteto nustatytus egzaminus, parašo fakulteto reikalavimus atatinkančią disertaciją ir ją viešai apgina. Specialy-

bes nustato fakultetas. Disertacijos turi būti parašytos lietuvių kalba, bet fakultetui sutikus, jos gali būti parašytos ir kita kalba.

Teologijos - filosofijos ir humanitarinių mokslų fakultetuose disertacija gali būti parašyta ir lotynų kalba.

89

Senato patvirtintu fakulteto nutarimu daktaro laipsnis gali būti duodamas pasižymėjusiems mokslo darbais asmenims ir be 88 str. nurodytų reikalavimų.

MOKSLO ĮSTAIGOS.

90

Katedrų įstaigas veda tų katedrų dėstytojai. Jų žinioje yra tų įstaigų tarnautojai.

91

Jei fakulteto įstaiga priklauso ne vienai katedrai, tai įstaigos vedėją renka fakultetas. Jei įstaiga priklauso ne vienam kuriam fakultetui, tai jos vedėją skiria senatas.

92

Prie teologijos-filosofijos, evangelikų teologijos, humanitarinių mokslų ir teisių fakultetų gali būti steigiami seminarai praktikos darbams.

Taisykles seminarams nustato fakultetas ir tvirtina senatas.

93

Universiteto biblioteka yra bibliotekos direktoriaus žinioje. Jis ją veda tam tikros bibliotekos komisijos prižiūrimas.

94

Bibliotekos komisiją sudaro prorektorius — jos pirmininkas, bibliotekos direktorius ir fakultetų atstovai.

Kiekvienas fakultetas renka vieną atstovą.

95

Bibliotekos komisija:

1. renka bibliotekos direktorių ir pristato jį senatui patvirtinti ar atleisti,
2. pristato senatui bibliotekos sąmatą,
3. nustato bibliotekos vidaus tvarkos taisykles, kurias tvirtina senatas.

UNIVERSITETO TURTAS IR LĖŠOS.

96

Universitetas laikomas valstybės lėšomis, kurios kas metai skiriamos Švietimo Ministerijos sąmata.

97

Universitetas gali įsigyti nekilnojamąjį ir kilnojamąjį turtą, ieškoti ir atsakyti teisme.

98

Universitetas gali turėti specialinių sumų, sudarytų iš įvairių kitų be Švietimo Ministerijos sąmatoje numatytų šaltinių.

PEREINAMIEJI NUOSTATAI.

99

Universiteto mokslo personalas ir jo organai eina savo pareigas ligi š. m. rugsėjo m. 1 d. senuoju statutu (V. Ž. Nr. 86, eil. 738).

100

Senatas ligi š. m. liepos m. 1 d. pristato Švietimo Ministeriui vyresniojo mokslo personalo narius ir privatdocentus.

Švietimo Ministeris daro kaip nurodyta šio statuto 48 str.

Teologijos-filosofijos fakulteto vyresniojo mokslo personalo narių ir privatdocentų pristatymas bus padarytas, išleidus šio statuto 4 str. numatytą įstatymą.

101

Ligi š. m. rugsėjo m. 15 d. šio statuto tvarka renkami rektorius, prorektorius, dekanai, universiteto ir fakultetų sekretoriai.

102

Teisių fakulteto klausytojams, kurie yra įsirašę į fakultetą ne vėliau kaip 1930 m. sausio m. 15 d., šio statuto 7 str. paskutinis posmas netaikomas.

ĮSTATYMO VYKDYMAS.

103

Šis statutas veikia nuo jo paskelbimo dienos. (1930 m. birželio m. 7 d.).

Priedas prie Vytauto Didžiojo Universiteto statuto § 4.

(Vyr. Žin. Nr. 86 eil. 738)

5 §. Teologijos-filosofijos fakultetą sudaro teologijos, filosofijos, teisių ir istorijos skyriai su šiomis katedromis:

1. filosofijos įžangos ir istorijos,
2. filosofijos sistemos,
3. teoretinės ir eksperimentalinės psichologijos,
4. pedagogijos ir jos istorijos,
5. socialogijos,
6. visuotinos istorijos ir istorijos filosofijos,
7. visuotinos literatūros,
8. fundamentalinės teologijos,
9. dogmatinės teologijos,
10. moralinės teologijos,
11. pastoralinės teologijos,
12. kanonų teisės šaltinių,
13. Benedikto kodekso,
14. patrologijos,
15. Šv. Rašto Senojo Įstatymo,
16. Šv. Rašto Naujojo Įstatymo,
17. krikščionijos archeologijos ir meno istorijos,
18. krikščionijos pradžios istorijos,
19. viduramžio Bažnyčios istorijos,
20. naujųjų laikų Bažnyčios istorijos,
21. tikybų istorijos Lietuvoje,
22. religijų istorijos.

PASTABA. Teologijos-filosofijos fakultetas renkasi profesorius prisilaikydamas kanonų teisės.

Veikia nuo 1922 m. vasario mėn. 16 d.

Vytauto Didžiojo Universiteto etatai.

(Vyr. Žin. Nr. 357, eil. 2422).

I. KANCELIARIJA.	Skaičius.	Kategorija.
Viršininkas	1	XIII
Vyresnysis buhalteris	1	XI
Kasininkas	1	X
Buhalteris	1	IX
Buhalterio padėjėjas	1	VIII
Vyresnysis sąskaitininkas	1	VII
Sekretorius I eilės	1	X
Sekretoriai	2	VIII
Korespondentas	1	VIII
Raštvedžiai	6	VII
Vyresnysis archyvaras	1	VII
Kvalifikuotos mašininkės	3	VII
Registratoriai	2	VI
Kurjeriai	4	II
	26.	

II. ŪKIO DALIS.		
Laboratorijų sandėlių vedėjas	1	X
Ūkio vedėjai	2	VIII
Precizijos mechanikas	1	X
Stiklapūtis	1	VIII
Mechanikai	2	V
Centralinio šildymo krosniakuriai	5	II
Šveicoriai	8	II
Vyresnieji tarnai	50	II
Krosniakuriai	4	I

	Skai-čius.	Katego-rija.
Kiemsargiai	5	I
Sargai	2	I
	81.	

III. BIBLIOTEKA.

Direktorius	1	XIII
Sekretorius I eilės	1	X
Bibliografijos instituto reikalų vedėjas	1	XI
Katalogizatorius I eilės	1	IX
Katalogizatorius II eilės	1	VII
Skaityklos vedėjas	1	X
Bibliotekininkai I eilės	2	VII
Bibliotekininkai II eilės	6	VI
Bibliotekininkai III eilės	2	V
	16.	

IV. EVANGELIKŲ TEOLOGIJOS FAKULTETAS.

Mokslo personalas.

Katedros.	Vyresnysis mokslo personalas.	Jaunesnysis mokslo persoualas.
1. Senojo Įstatymo	1	
2. Naujojo Įstatymo	1	
3. bažnyčios ir religijų istorijos	1	
4. sistematinės teologijos	1	
5. praktikinės teologijos	1	
	5	

V. HUMANITARINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS

Mokslo personalas.

Katedros.	Vyresnysis mokslo personalas.	Jaunesnysis mokslo personalas.
1. filosofijos sistemos	2	
2. filosofijos istorijos	1	
3. pedagogikos	1	1
4. lyginamosios kalbotyros	1	
5. lietuvių kalbos ir literatūros ..	3	1
6. klasikinės filologijos	2	2
7. slavų kalbų ir literatūrų	2	2
8. germanų kalbų ir literatūrų ..	2	2
9. romanų kalbų ir literatūrų	1	2
10. Lietuvos istorijos	2	1
11. visuotinės istorijos	3	
12. semitologijos	1	1
	21	12

Padedamųjų mokslo įstaigų personalas.

	Skaičius.	Kategorija.
Bibliotekininkai	5	(laisv. samd.)
	5.	

VI. TEISIŲ FAKULTETAS

Mokslo personalas.

Katedros.	Vyresnysis mokslo personalas.	Jaunesnysis mokslo personalas.
1. teisės enciklopedijos ir teisės filosofijos	1	

Katedros.	Vyresnysis mokslo personalas.	Jaunesnysis mokslo personalas.
2. romėnų teisės istorijos ir sistemos	1	
3. Lietuvos teisės istorijos	1	1
4. civilinės teisės ir civilinio proceso	4	
5. baudžiamosios teisės ir baudžiamojo proceso	3	1
6. valstybinės teisės	1	
7. administracinės teisės	1	
8. tarptautinės teisės	1	
9. politinės ekonomijos ir statistikos	2	1
10. finansų mokslo	1	1
11. prekybinės teisės	1	
12. privatinio ūkio mokslo	2	1
13. ekonominės politikos	2	1
	19	6

VII. MATEMATIKOS—GAMTOS FAKULTETAS

Mokslo personalas.

1. geometrijos	1	1
2. matematinės analizės	2	1
3. astronomijos	1	1
4. fizikos	2	4
5. geofizikos ir meteorologijos	1	1
6. neorganinės ir analitinės chemijos	2	4
7. organinės chemijos	1	2
8. mineralogijos ir geologijos	2	2
9. fizinės chemijos	1	2
10. botanikos	2	4

Katedros.	Vyresnysis mokslo personalas.	Jaunesnysis mokslo personalas
11. zoologijos ir lyginamosios anatomijos	2	3
12. geografijos	1	1
	18	26

Padedamųjų mokslo įstaigų personalas.

	Skaičius.	Kategorija.
Astronomijos observatorius	1	XII
Fitopatologas	1	XII
Mokytas sodininkas	1	XI
Entomologas	1	XI
Demonstratorius	1	IX
Preparatoriai	3	VIII
Taksidermistras	1	VIII
Vyresnysis sodininkas	1	VII
Sodininkai	2	VI
	12.	

VIII. MEDICINOS FAKULTEAS

Mokslo personalas.

Katedros.	Vyresnysis mokslo personalas.	Jaunesnysis mokslo personalas.
1. anatomijos	1	2
2. histologijos su embriologija....	1	1
3. fiziologijos	1	2
4. farmakologijos	1	1
5. bendrosios patologijos ir patologinės anatomijos............	1	2

Katedros.	Vyresnysis mokslo personalas.	Jaunesnysis mokslo personalas.
6. akušerijos ir ginekologijos katedra su klinika	1	3
7. vidaus medicinos	2	5
8. chirurgijos	2	5
9. oftalmologijos katedra su klinika	1	3
10. odos ir veneros ligų katedra su klinika	1	2
11. vaikų ligų katedra su klinika	1	2
12. nervų ir psichikos ligų	1	3
13. higienos ir bakteriologijos	1	2
14. teismo ir socialinės medicinos	1	1
15. ausų, nosies ir gerklės ligų katedra su klinika	1	2
16. farmacijos ir farmakognozijos	1	2
17. stomatologijos ir dentiatrijos	1	2
	19	40

Padedamųjų mokslo įstaigų personalas.

	Skaičius.	Kategorija.
Gydytojas - rentgenologas	1	XII
Rentgeno - technikas	1	V
Vyresnysis odontologijos technikas	1	XI
Jaunesnieji odontologijos technikai	2	IX
Preparatoriai	7	VIII
Demonstratoriai	4	IX
Vyresniosios gailestingosios sesers	5	VI
Gailestingosios sesers	9	V
Siuvėjos	2	IV
Vyresniosios slaugytojos	3	II
Slaugytojos	8	I
Sanitarai	4	II
Tarnaitės	2	I
	49.	

TECHNIKOS FAKULTETAS

Mokslo personalas.

Katedros	Vyresnysis mokslo personalas	Jaunesnysis mokslo personalas
1. mechanikos	1	2
2. elektrotechnikos	3	3
3. statybos	2	2
4. architektūros	1	2
5. statybinės statikos	1	2
6. hidrotechnikos	2	2
7. geodezijos ir kelių	3	2
8. tiltų	2	1
9. pritaikomosios mechanikos	4	3
10. mechaninės technologijos	2	2
11. cheminės technologijos	3	4
	24	25

Padedamųjų mokslo įstaigų personalas.

	Skaičius.	Kategorija.
Precizijos darbų technikas	1	IX
Technikai II eilės	4	VIII
Elektromechanikas	1	IX
	6.	

Šie įstatai veikia nuo 1931 m. gegužės m. 1 d. Lietuvos Universiteto etatai (V. Ž. Nr. 176, eil. 1213, Nr. 189, eil. 1287, Nr. 313, eil. 2112, Nr. 330 eil. 2268 ir 344 eil. 2350), išskyrus Teologijos-Filosofijos fakulteto etatus, panaikinami.

Priedas prie Vytauto Didžiojo Universiteto etatų.

(Vyr. Žin. Nr. 176, eil. 1213).

Mokslo personalas.

Katedros.	Vyresnysis mokslo personalas.	Jaunesnysis mokslo personalas.
TEOLOGIJOS - FILOSOFIJOS FAKULTETAS.		
1. Filosofijos įžangos ir istorijos	1	
2. Filosofijos sistemos	2	
3. Teorinės ir eksperimentalinės psichologijos	2	
4. Pedagogijos ir jos istorijos ..	3	1
5. Sociologijos	1	
6. Visuotinės istorijos ir istorijos filosofijos	3	
7. Visuotinės literatūros	5	2
8. Fundamentalinės teologijos ..	1	
9. Dogmatinės teologijos	2	
10. Moralinės teologijos	2	
11. Pastoralinės teologijos	1	
12. Kanonų teisės šaltinių	1	
13. Benedikto kodekso	2	
14. Patrologijos	1	
15. Šv. Rašto Senojo Įstatymo ..	2	
16. Šv. Rašto Naujojo Įstatymo ..	2	
17. Krikščionijos archeologijos ir meno istorijos................	1	
18. Krikščionijos pradžios istorijos	1	
19. Viduramžio Bažnyčios istorijos	1	
20. Naujųjų laikų Bažnyčios istorijos	1	
21. Tikybų istorijos Lietuvoje	1	
22. Religijų istorijos	1	

ĮSTAIGOS.

TEOLOGŲ KONVIKTAS.

Vedėjai 2
Dvasios tėvas (pater spiritualis) 1

SEMINARŲ KNYGYNAS.

Vedėjas 1
Knygininkas 1

Veikia nuo 1925 m. sausio mėn. 1 d.

Vytauto Didžiojo Universiteto mokslo personalo atlyginimo įstatymas.

(Vyr. Žin. Nr. 339, eil. 2329).

1

Ordinariniams profesoriams mokama po 1.200 litų pagrindinės algos kas mėnuo, ekstraordinariniams profesoriams — po 1.000 litų ir docentams — po 800 litų.

2

Be pagrindinės algos ordinariniai, ekstraordinariniai profesoriai ir docentai gauna kas mėnuo už kiekvieną savaitinę paskaitą ligi 6 paskaitų atlyginimą lygų $^{1}/_{10}$ jų pagrindinės algos už kiekvieną savaitinę paskaitą virš 6 — atlyginimą, lygų $^{1}/_{20}$ jų pagrindinės algos.

3

Ordinariniai ir ekstraordinariniai profesoriai ir docentai prieš Kalėdų ir Velykų šventes gauna švenčių priedą, lygų pusei jų pagrindinės algos. Kitokių priedų profesoriai ir docentai negauna.

4

Privatdocentai, kuriems bus pavesta skaityti privalomi kursai tokioje katedroje, kurioje yra vakuojanti vieta, gauna tokį pat atlyginimą, kaip docentai (1, 2 ir 3 str.); privatdocentai, kurių kursus fakultetų taryba pripažins naudingais, gauna po 100 litų kas mėnuo už savaitinę paskaitą.

5

2 ir 4 str. nurodytais atsitikimais dvi praktikos darbų valandos laikomos viena teoretinių paskaitų valanda.

6

Jaunesnysis mokslo personalas ir pagalbinis mokslo įstaigų personalas gauna atlyginimą ir priedus, einant Valstybės tarnautojų atlyginimo įstatymu.

Be to jie gauna šį mokslo ir specialybės priedą kas mėnuo:

1) vyresnieji odontologijos technikai — 250 lit.
2) lektoriai .... — 160 „
3) vyresnieji asistentai .... — 160 „
4) prozektoriai .... — 160 „
5) fitopatologai .... — 160 „
6) gydytojai-rentgenologai .... — 160 „
7) astronomijos observatoriai ...... — 160 „
8) jaunesnieji asistentai .... — 150 „
9) demonstratoriai .... — 110 „
10) bibliotekos direktorius .... — 100 „
11) mokytas sodininkas .... — 90 „
12) preparatoriai .... — 80 „
13) taksidermistai .... — 80 „
14) jaunieji laborantai .... — 40 „
15) jaunesnieji odontologijos technikai — 40 „

I PASTABA. Lektoriams pagrindinis atlyginimas ir priedai mokami už 8 savaitines paskaitas, jei lektorius paskaitų turi mažiau, tai iš pagrindinio atlyginimo ir priedų jam išskaitoma proporcinga dalis.

II PASTABA. Vyresnieji atsistentai už teoretines paskaitas, fakulteto skiriamas ir lektoriai už viršnor-

mines paskaitas gauna atlyginimą docentui nustatytomis normomis, bet ne daugiau kaip už 3 savaitines paskaitas. Už praktikos darbų valandas nei lektoriai, nei asistentai atlyginimo negauna.

7

Ordinariniai ir ekstraordinariniai profesoriai už pareigas gauna kas mėnuo —

1) rektorius .... — 1.200 lt.
2) prorektorius .... — 600 „
3) dekanas .... — 500 „
4) senato sekretorius .... — 300 „
5) fakulteto sekretorius .... — 200 „
6) ūkio tarybos narys, išskyrus jos pirmininkaujantį ...... — 100 „

8

Ordinariniams ir ekstraordinariniams profesoriams, siunčiamiems tarnybos reikalais, dienpinigiai ir kelionės išlaidos mokami XVII kategorijos normomis ir tvarka, docentams — XIV ir privatdocentams — XIII.

9

Šis įstatymas veikia nuo 1930 m. rugsėjo mėn. 1 dienos.

Įstatymas dėl valdininkų pareigų ėjimo atlyginimo.

(Vyr. Žin. Nr. 8 — 1919. VII. 1.).

1.

Atmainytas val. tarn. atlyg. įst. (V. Ž. Nr. 88).

2.

Atmainytas valst. tarn. atlyg. įstatymu (V. Ž. Nr. 88).

3.

Valdininkas už algą gali eiti pareigas tiktai vienoje valdžios įstaigoje.

4.

Įstaigos viršininkui davus savo sutikimą raštu valdininkas gali prisiimti eiti pareigas ne darbo valandomis ir kitoje valdžios įstaigoje.

5.

Atmainytas valst. tarn. atlyg. įstatymu (V. Ž. Nr. 88).

6.

Atmainytas įstatym. valst. tarn. kelionės išlaidoms atlyginti (V. Ž. Nr. 94).

7.

Atmainytas komisijų sudarymo ir jų narių atlyginimo taisyklėmis (V. Ž. Nr. 134).

8.

Neveikia. (Žiūr. Pensijų ir pašalpų įstatymą). (§ 40 V. Ž. Nr. 221).

PASTABA. Viršininkui pareikalavus, susirgęs valdininkas pristato gydytojo liudymą.

9.

Valdininkas, ištarnavęs ne mažiau metų, gauna atostogų kasmet vieną mėnesį su algos atlyginimu. Atostogų laikas gali būti pailgintas su žinia viršininko, bet be algos atlyginimo.

10.

Valdininkas gali atstoti nuo užimamos vietos ne kitaip, kaip tik iš anksto pranešęs apie tai savo viršininkui ir gavęs jo sutikimą. Šiuo atveju valdininkas gauna algą už visą faktinio pareigų ėjimo laiką.

11.

Atmainytas Pensijų ir Pašalpų įstatymu (V. Ž. Nr. 221).

12.

Reikalui esant viršininkui įsakius valdininkai privalo dirbti ir nedarbo valandomis be atskiro už tai atlyginimo.

PASTABOS.

Prie str. 8—9 Valstybės įstaiga atleisti valdininką atostogų ilgiau kaip vieną mėnesį, kad ir dėl ligos, negali.

(V. Trib. Bendr. Susir. 1926-X-15 d. nutarimas).

Valstybės tarnautojų atlyginimo įstatymas.

(Vyr. Žin. Nr. 88, eil. 751).

§ 1.

Valstybės tarnautojai gauna už savo darbą atlyginimą, kurio pamatinę dalį sudaro pagrindinė alga.

Be pagrindinės algos valstybės tarnautojai gauna vaikų priedą (V. Ž. Nr. 142 — 1923. XI. 10.).

Be šių priedų Valstybės tarnautojai gali gauti ypatingą brangenybės priedą (V. Ž. Nr. 99 — 1922. VIII. 5.).

§ 2.

Atlyginimo atžvilgiu etatiniai valstybės tarnautojai skirstomi į 18 tarnybos kategorijų pagal pagrindinės algos didumą.

Etatinių valstybės tarnautojų suskirstymas į tarnybos kategorijas ir jų atlyginimas nustatomas šio įstatymo prieduose.

I PASTABA. Panaikinta (V. Ž. Nr. 160).

II PASTABA. Aukštesniųjų ir vidurinių mokyklų, mokytojų seminarijų, Kauno meno mokyklos ir muzikos mokyklos direktoriaus tarnybos kategorija ir atlyginimas nustatomas, įskaitant ir 6 privalomas jiems bendrųjų dalykų pamokas, arba 4 specialinių dalykų privalomas pamokas, arba 3 meno dalykų

privalomas pamokas (V. Ž. Nr. 298 — 1929. V. 6.).

§ 3.

Etatiniai valstybės tarnautojai, ištarnavę vienoje ir toje pačioje kategorijoje trejus metus, be pagrindinės algos gauna 10% priedą. Šis priedas įskaičiuojamas iš tai kategorijai šiuo įstatymu skiriamos pagrindinės algos.

PASTABA. Už pedagoginio mokyklos darbo ligi 1918 m. lapkričio mėn. 11 d. ištarnautus metus, pradedant nuo pirmo penkmečio ligi 4 penkmečių, pradedamųjų, vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų, mokytojų seminarijų ir mokytojų kursų etatiniams mokytojams ir pradedamųjų mokyklų inspektoriams mokama priedo kas mėnuo nuo kiekvieno penkmečio po 3% jų pagrindinės algos. (V. ž. Nr. 160. — 1924. V. 31.).

I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI ir XII tarnybos kategorijų tarnautojai gauna šiuos priedus kas treji metai po 3, 6, 9, 12 ir 15 tarnybos metų; XIII, XIV, XV ir XVI — po 3, 6 ir 9 tarnybos metų; XVII kategorijos — po 3 metų; XVIII kategorijos tarnautojai priedo už ištarnautą laiką negauna.

§ 4.

Šio įstatymo nurodytas tarnybos laikas pradedama skaityti nuo tos dienos, kurią tarnautojas buvo paskirtas į kurią nors tarnybos kategoriją.

Kiekvieno tarnautojo ne etatinėje tarnyboje išbūtas laikas įskaitomas į etatinės tarnybos metus, kai tarnautojas paskutinioje išbus ne mažiau kaip 5 metus.

Ištarnautoji aukštesnė pagrindinė alga pradedama mokėti suėjus 3 metų tarnybos terminui nuo 1 sekamo mėnesio dienos.

§ 5.

Jei tarnautojas dėl savo kaltybės bus savo tarnybą kuriam laikui sutrukdęs, tai sutrukdytasai laikas į ištarnautą laiką neįskaitomas.

Kada paleistas iš tarnybos tarnautojas vėl paskiriamas etatiniu tarnautoju, tai jo anksčiau tarnautas laikas į ištarnautąjį laiką įskaitomas, bet tik tuo atsitikimu, kai tarnautojas buvo iš tarnybos atleistas ne už netinkamą pareigų ėjimą ir ne už įstatymų peržengimą.

Teisėtų atostogų laikas į ištarnautąjį laiką įskaitomas.

§ 6.

Paskirtas į aukštesnę tarnybos kategoriją valstybės tarnautojas gauna tos kategorijos pirmą didesnę (palyginant su senąja) pagrindinę algą.

Pakilti naujoje darbo kategorijoje į aukštesnįjį tarnybos laipsnį valstybės tarnautojas gali, ištarnavęs joje trejus metus.

Jei senoje tarnybos kategorijoje valstybės tarnautojas būtų pakilęs į aukštesniąją tarnybos kategoriją anksčiau kaip po 3 metų ir būtų gavęs pagrindinės algos tiek arba daugiau, kaip gauna į aukštesniąją kategoriją paskirtas, tai jis pakyla naujoje kategorijoje į sekamą aukštesnį tarnybos laipsnį, tuo pat laiku, kuriuo būtų į aukštesnįjį laipsnį pakilęs, senoje kategorijoje palikęs.

§ 7.

Paskirtas į žemesnę darbo kategoriją valstybės tarnautojas gauna pagrindinę algą, kurios tarnybos laipsnis, palyginant su senuoju, negali būti aukštesnis.

§ 8.

Žiūrint tarnybos reikalavimų Ministerių Kabinetui nutarus ir Valstybės Kontrolieriui sutikus, kuriam nors valstybės tarnautojui išimties keliu gali būti mokama aukštesnė, kaip valstybės tarnautojų atlyginimo lentele nustatyta pagrindinė alga.

Valstybės Kontrolės revizijos tarnautojams, akcizo ir tiesioginių mokesčių priežiūros tarnautojams virš pagrindinės algos nustatoma 10% priedo (V. Ž. Nr. 273 — 1928. V. 14.).

Valstybės technikos — chemijos laboratorijos ir higienos instituto ir probavimo rūmų tarnautojams už jų atliekamas analizes mokamas papildomasis atlyginimas 15% gaunamų už atliktas analizes pajamų didumo.

Laboratorijos direktorius, instituto direktorius ir rūmų viršininkas gauna ne daugiau kaip 20% išmokamos papildomo atlyginimo sumos (V. Ž. Nr. 247 — 1927. III. 15.).

§ 9.

Antraeilė valstybės tarnautojų tarnyba atlyginama ne daugiau kai pusė antraeilės tarnybos pagrindinės algos. Atlyginimo didumą nustato atatinkamas Ministeris, susitaręs su Valstybės Kontrolierium.

§ 10.

Etatinių tarnautojų kandidatai gauna $^{2}/_{3}$ atatinkamos kategorijos pagrindinės algos.

§ 10a.

Skiriamiems laikinai eiti etatines tarnybos pareigas tarnautojams gali būti mokamas žemesnis atlyginimas kaip šio įstatymo priedais nustatyta (V. Ž. Nr. 296 — 1929. III. 26.).

§ 11.

Neveikia.

§ 12.

Vaikų priedų etatiniai valstybės tarnautojai gauna kiekvienam vaikui ligi 14 metų amžiaus; vaikų priedų dydis nustatomas šio įstatymo priede.

§ 12[1].

Ypatingą brangenybės priedą valstybės tarnautojai gali gauti vienodais nuo pagrindinės algos (o kariai nuo atlyginimo už laipsnį ir pareigų ėjimą) %, kurie nustatomi šio įstatymo priede.

§ 12[2].

Ministerių Kabinetui laikinai duodama teisės vaikų ir vietos priedus keisti ir atidengti tam reikalingų kreditų. Šiuo keliu pakeistieji vaikų ir vietos priedai per vieną mėnesį nuo jų pakeitimo dienos turi būti patiekti Seimui patvirtinti.

§ 12[3].

Ministerių Kabinetui laikinai duodama teisės nustatyti ypatingo brangenybės priedo % ir atidengti tam reikalingų kreditų. Šiuo keliu nustatytas priedas per vieną mėnesį turi būti patiektas Seimui patvirtinti. (V. Ž. Nr. 99 — 1922. VIII. 5).

§ 13.

Vidurinių ir aukšt. mokyklų įstatymu atmainytas. (V. Ž. Nr. 190).

§ 14.

Vaikų ir brangenybės priedas valstybės tarnaujotams mokama tik už pagrindinę tarnybą.

Vaikų priedai bendriesiems vyro ir žmonos — tarnautojų vaikams išmokami gyvenant tėvams

kartu — tėvui, gyvenant tėvams atskirai, — tam, kurio globoje yra vaikai.

§ 15.

Vaikų ir vietos brangenybės priedų negauna šie tarnautojai:

a) kurie gauna iš valstybės žemės ar kitų turtų naudoti ir kuriems šie turtai sudaro pagrindinį gyvenimo šaltinį,

b) kuriems valstybė skiria naudotis tam tikrais nuošimčiais nuo renkamų valstybės naudai pajamų.

§ 16.

Du kartus per metus, prieš Kalėdų ir Velykų šventes, valstybės tarnautojai gauna priedą lygų pusei jų pagrindinės mėnesinės algos.

§ 17.

Vienkartiniai atlyginimai gali būti išimtinais atsitikimais duodami iš valstybės biudžeto šiam reikalui skiriamų sumų atatinkamam Ministeriui su Valstybės Kontrolierium susitarus, jei tarnautojo atliekamas tarnybos darbas nepaprastai viršija nustatytus darbo reikalavimus, arba jei tarnautojas ligos ar šiaip nelaimės dėliai atsiduria sunkioj materialinėj padėty.

PASTABA. Žemės tvarkymo įstaigų tarnautojai už atliktą vasaros metu lauko darbą virš nustatytos normos gauna piniginę premiją.

Darbo normas ir premijų didumą, susitaręs su Valstybės Kontrolieriu, nustato Žemės Ūkio Ministeris ir leidžia tuo reikalu taisyklių (V. Ž. Nr. 159 — 1924. V. 17.).

§ 18.

Valstybės tarnautojai gauna už savo darbą atlyginimą iš tos įstaigos, kurioje jie eina pareigas.

Tarnautojo teisė į atlyginimą prasideda paskyrimo diena. Teisė gauti atlyginimą pasibaigia tarnybos ištarnavimo diena; tarnautojui mirus jo atlyginimas išmokamas už visą paskutinį jo tarnybos mėnesį.

Teisėtų atostogų metu alga mokėti nenutraukiama.

§ 19.

Viršnorminis darbas atlyginamas iš pusantros per mėnesį gaunamos pagrindinės algos už kiekvieną viršnorminę valandą atatinkamam Ministeriui su Valstybės Kontrolierium susitarus.

§ 20.

Atlyginimas tarnautojams mokamas už ištarnautą laiką kas mėnuo kiekvieno mėnesio paskutinę dieną.

Išimtinais atsitikimais atlyginimas tarnautojams gali būti išmokamas anksčiau numatyto termino Ministerių Kabineto ar atskirų Ministerių atatinkamais įsakymais, Valstybės Kontrolieriui sutinkant. Išstojusiems iš tarnybos atlyginimas išmokamas tuojau po išstojimo, jeigu jie neliko valstybei skolingi.

§ 21.

Valstybės tarnautojai dėl savo tarnybos pareigų ypatingumo gali būti atlyginami už darbą, duodant jiems išlaikymą, duodant naudoti žemę ar kitą turtą, leidžiant naudotis tam tikrais %% tų pačių tarnautojų valstybės naudai renkamų pajamų. Mokėtiną šiais atsitikimais atlyginimo (pagrindinės algos ir priedų) didumą nustato Ministerių Kabinetas, vaduodamasis atlyginimo len-

telėje atatinkamai tarnautojų ketegorijai nustatytu atlyginimu.

§ 22.

Už naudojimąsi valdžios butu valstybės tarnautojas turi mokėti nuomos mokestį, kuris neprivalo būti didesnis kaip 20% tarnautojo gaunamos pagrindinės algos.

Nuomos kainos didumą nustato atatinkamo tarnautojo vyresnybė, susitarusi su Valstybės Kontrole.

Už naudojimąsi surištu su tarnyba antraeiliniu atlyginimu, būtent: kuro ir šviesos medžiagą, tarnybos rūbais, maistu ir k. k. iš tarnautojų algos išskaitoma atatinkama antraeiliniam atlyginimui suma, jei tik įstatymų ar valstybės biudžeto nenustatyta kitokia tvarka. Sumos didumas nustatomas Ministerių Kabineto.

PASTABA I. Ministerijų, departamentų ir kitų valstybės įstaigų, kurių sąrašą nustato Ministerių Kabinetas, kurjeriai, kurjeriai-sargai, šveicoriai, vaikai pasiuntiniai, šoferiai, vežėjai, sargai, kiemsargiai ir pečkuriai gauna nemokamai tarnybos rūbus; jų įtaisymo ir naudojimosi tvarka nustatoma Ministerių Kabineto patvirtintomis taisyklėmis (V. Ž. Nr. 146 — 1923. XII. 22.).

PASTABA II. Respublikos Prezidento kanceliarijos vedėjas, šoferis, šveicorius, kurjeris, virėja, tarnai, sargai ir kariškos bei civilinės apsaugos personalas gauna butą, kurą ir šviesą nemokamai. (V. Ž. Nr. 329 — 1930. V. 31.).

PASTABA III. Seimo tarnautojai, būtent: rūmų prievaizda ir kasininkas, šoferis, kurjeriai — šveicoriai ir kiemsargis gauna nemokamai butą, kurą ir šviesą. (V. Ž. Nr. 221 — 1926. IV. 10.).

§ 23.

Laisvai samdomiems valstybės tarnautojams atlyginimas nustatomas žiūrint darbo sąlygų ir palyginus su atatinkamais viduriniais valstybės tarnautojų atlyginimais.

Atlyginimo didumą nustato Ministerių Kabinetas.

§ 24.

Lietuvos valstybės tarnyba skaitoma nuo 1918 metų lapkričio mėn. 11 dienos. Nuo tos dienos skaitomas ir ištarnautas laikas.

Etatiniai valstybės tarnautojai, kurie šį įstatymą paskelbus, ištisus trejus metus bus ėję valstybės tarnautojų pareigas, kurios atatinka vienai šiuo įstatymu nustatomųjų tarnybos kategorijų, turi teisės pakilti atatinkamoje tarnybos kategorijoje į aukštesnįjį tarnybos laipsnį, kaip nurodyta šiame įstatyme.

Ministerių Kabinetui duodama teisės prilyginti senuosius tarnybų (vietų) vardus prie šiuo įstatymu nustatomųjų tarnybos kategorijų. Kiekvienu konkretiniu atsitikimu apie prilyginimą senosios tarnybos vardų prie šiuo įstatymu nustatomųjų tarnybos kategorijų sprendžia atskiras Ministeris, susitaręs su Valstybės Kontrolieriu, eidamas Ministerių Kabineto nustatytomis taisyklėmis.

§ 25.

Šį įstatymą paskelbus algų nustatymo centralinių ir vietos įstaigų valdininkams įstatymas (L.

V. Ž. Nr. 30, eilinis Nr. 344) ir jo papildymai ir pakeitimai (V. Ž. eiliniai Nr. Nr. 361, 364, 365, 505, 566, 568, 569, 592, 598, 614, 615, 629, 630, 631, 660 ir 661), įstatymas dėl valdininkų pareigų ėjimo atlyginimo §§ 1, 2 ir 5 (L. V. Ž. Nr. 8), atlyginimo už darbą Švietimo Ministerijos aukštesniųjų ir pradedamųjų mokyklų mokytojams (L. V. Ž. Nr. 31, eilinis Nr. 360), atlyginimo už darbą aukštesniose Švietimo Ministerijos mokyklose (L. V. Ž. Nr. 12) ir algų nustatymo valstybinio apdraudimo įstaigos valdininkams įstatymas (V. Ž. Nr. 66, eilinis Nr. 592) nustoja galios.

PASTABA. Algų nustatymo valstybinio apdraudimo įstaigos valdininkams įstatymo visos pastabos (V. Ž. Nr. 66, eilinis Nr. 592), algų nustatymo Steig. Seimo raštinės valdininkams įstatymo 1-ji pastaba (V. Ž. Nr. 70, eilinis Nr. 629) ir atlyginimo už darbą Švietimo Ministerijos aukštesniųjų ir pradedamųjų mokyklų mokytojams įstatymo § 2 (L. V. Ž. Nr. 31, eilinis Nr. 360) ir § 5 (V. Ž. Nr. 110) paliekami galioje.

§ 26.

Šis įstatymas įgyja galios nuo 1922 metų sausio mėn. 1 dienos.

Valstybės tarnautojų atlyginimo įstatymo II priedas.

(V. Ž. Nr. 165, eil. 1153).

A. Pagrindinė alga.

Tarnybos kategorijos	Tarnybos laipsniai					
	I	II	III	IV	V	VI
	1, 2 ir 3 met.	4, 5 ir 6 met.	7, 8 ir 9 met.	10, 11 ir 12 met.	13, 14 ir 15 met.	16 ir kt. m.
I	150	165	180	195	210	225
II	160	176	192	208	224	240
III	170	187	204	221	238	255
IV	180	198	216	234	252	270
V	200	220	240	260	280	300
VI	240	264	288	312	336	360
VII	280	308	336	364	392	420
VIII	300	330	360	390	420	450
IX	340	374	408	442	476	510
X	380	418	456	494	532	570
XI	450	495	540	585	630	675
XII	540	594	648	702	755	810
XIII	600	660	720	780		
XIV	700	770	840	910		
XV	800	880	960	1040		
XVI	900	960	1080	1170		
XVII	1000	1100				
XVIII	1200					

B. Vaikų priedas.

Vaikui ligi 14 metų amžiaus — 20 litų kas mėnuo.

C. Aukštąjį mokslą baigusiems priedas.

Valstybės tarnautojai nuo I ligi XII kategorijos imtinai, kurie yra išėję aukštąjį mokslą ir kurie kitokiu būdu už tą aukštąjį mokslą negauna atlyginimo, gauna 10% pagrindinės algos priedą.

Šis valstybės tarnautojų atlyginimo įstatymo II priedas veikia nuo 1924 m. gegužės m. 1 dienos.

Valstybės tarnautojų pensijų ir pašalpų įstatymas.

(Vyr. Žin. Nr. 221, eil. 1443).

I. ASMENS, KURIEMS DUODAMOS PENSIJOS IR PAŠALPOS.

§ 1.

Šituo įstatymu turi teisę gauti pensiją:

1) valstybės tarnautojas, ištarnavęs valstybės tarnyboje ne mažiau kaip dvidešimt penkerius metus;

2) valstybės tarnautojas, ištarnavęs ne mažiau kaip dvidešimt metų, jeigu pristato sveikatos tikrinimo komisijos pažymėjimą, kad toliau nebegali tarnauti;

3) valstybės tarnautojas, ištarnavęs ne mažiau kaip dešimt metų, jei atleistas iš tarnybos dėl dvasios ar kūno susilpnėjimo;

4) valstybės tarnautojas, dėl tarnybos nustojęs ne mažiau kaip dvidešimt penkis procentus fizinio ar profesinio darbingumo;

5) šeima mirusio valstybės tarnautojo, kuris mirdamas buvo pensininkas ar turėjo teisę pensijai gauti;

6) šeima valstybės tarnautojo, kuris yra miręs nuo kūno pakenkimų ar apkrečiamų ligų, gautų einant tarnybą;

7) šeima nežinia kur dingusio valstybės tarnautojo;

8) šeima valstybės tarnautojo, kuris yra miręs prieš šitam įstatymui įsiteisint;

9) valstybės tarnautojas, kuris prieš šitą įstatymą išleidžiant buvo Lietuvoje atleistas iš tarny-

bos: a) dėl senatvės, b) dėl darbingumo nustojimo ar ligos, pareinančių nuo tarnybos;

10) šito paragrafo 9-e punkte pažymėto valstybės tarnautojo šeima.

I PASTABA. Valstybės tarnautojas, dėl svarbios priežasties neištarnavęs ligi dvidešimt penkerių metų ne daugiau kaip šešis mėnesius gauna pensiją už visus dvidešimt penkerius metus.

II PASTABA. Jei šito paragrafo šeštame punkte nurodytas valstybės tarnautojas yra miręs prieš šitą įstatymą išleidžiant, tai jo šeima gauna pensiją nuo šito įstatymo įsiteisėjimo dienos.

§ 2.

Šituo įstatymu turi teisės gauti kartinę pašalpą —

1) valstybės tarnautojas, ištarnavęs nuo pusės ligi dešimties metų, jei atleistas iš tarnybos dėl sunkios neišgydomos ligos, reikalaujančios nuolatinės kitų priežiūros;

2) valstybės tarnautojas, ištarnavęs nuo dviejų ligi dešimties metų, jei atleistas iš tarnybos dėl dvasios ar kūno susilpnėjimo;

3) valstybės tarnautojas, dėl tarnavimo nustojęs mažiau kaip dvidešimt penkis procentus darbingumo, bet ne mažiau kaip dešimt procentų, jei neturi teisės pensiją gauti;

4) valstybės tarnautojas, atleistas iš tarnybos be jo kaltės (likviduojant įstaigą, mažinant etatus ar kitais atvejais);

5) šeima valstybės tarnautojo, kuris miršta prieš išsitarnaudamas pensiją.

§ 3.

Valstybės tarnautojo šeima laikomi:

1) tarnautojo našlė, jeigu pensininkas buvo ją vedęs ne vėliau kaip 3 metai prieš išeidamas iš tarnybos;

2) savi vaikai ligi 17 metų amžiaus, kad ir būtų gimę nesusituokus, bet vėliau būtų įteisėti ar įsūnyti, arba jei teismo būtų jiems pripažintas laikymas;

3) svetimi vaikai, įsūnyti prieš 5 metus ligi dienos, kuria velionis bus įgijęs pensijos teisę;

4) posūniai ir podukrės, jeigu velionis buvo vedęs prieš 5 m. ligi dienos, kuria jis bus įgijęs pensijos teisę;

5) tėvai, jei pensininkas gyvas būdamas juos laikė;

6) mirusiojo tarnautojo našlaičiai broliai ir našlaitės seserys ligi 17 m. amžiaus, jeigu tarnautojas gyvas būdamas juos laikė.

PASTABA. Savi ar įsūnyti pensininko vaikai, posūniai ir podukrės ar pensininko našlaičiai broliai ir našlaitės seserys, kuriuos pensininkas gyvas būdamas laikė, jeigu jie eina mokslą, gauna pensiją ligi 21 metų amžiaus. (V. Ž. Nr. 338 — 1930. X. 4.).

§ 4.

Pažymėti trečio paragrafo pastaboje asmenys gali gauti pensiją tik Ministerių Kabinetui nutarus.

§ 5.

Moteriai tarnautojai mirus, pensiją ar pašalpą gauna našlys, vaikai ir tėvai.

Našlys naudojasi teisėmis, kurios teikiamos našlei.

§ 6.

Našlė, gaunanti pensiją ar pašalpą už savo valstybinę tarnybą, neturi teisės į savo vyro pensiją ar pašalpą. Tačiau ta našlė gali atsisakyti nuo savo pensijos ar pašalpos, ir tuo atveju ji gauna savo vyro pensiją ar pašalpą.

II. PENSIJOS IŠSITARNAVIMO LAIKO NUSTATYMAS.

§ 7.

Į pensijos išsitarnavimo laiką valstybės tarnautojui įskaitoma:

1) etatinės tarnybos laikas;

2) neetatinės tarnybos laikas, jei už tą laiką bus sumokėti pensijų fondui įnašai, išskaityti iš tarnautojo pagrindinio atlyginimo;

3) teisėtų atostogų laikas;

4) nelaisvėje išbūtas laikas;

5) Seimo atstovu išbūtas laikas;

6) mobilizuotu ar savanoriu kariuomenėje ištarnautas laikas.

§ 8.

Į pensijos išsitarnavimo laiką įskaitomas valstybės tarnautojo darbas, dirbtas švietimo, labdarybės ar kitose visuomenės įstaigose vokiečių okupacijos metu nuo 1915 metų rugpiūčio mėn. 1 d. ligi 1918 metų vasario mėn. 16 d.

§ 9.

Į pensijos išsitarnavimo laiką valstybės tarnautojui, kuris yra ištarnavęs Lietuvos valstybės tarnyboje ne mažiau kaip penkerius metus, įskaitoma jo tarnyba ligi 1918 m. vasario mėn. 16 d. kitose valstybėse, kurių dalį sudarė ir Lietuvos teritorija, jeigu į tą tarnybą jis buvo valstybės organų paskirtas arba jų patvirtintas.

§ 10.

Asmeniui, kuris nėra ištarnavęs Lietuvos valstybės tarnyboj penkerių metų ar visai netarnavęs joje, į pensijos išsitarnavimo laiką gali būti įskaityta visa tarnyba arba jos dalis § 9-e nurodytose valstybėse, Ministerių Kabineto nutarimu.

§ 11.

Į pensijos išsitarnavimo laiką, Ministerių Kabineto nutarimu, gali būti įskaitytas laikas, tarnautas privatinėse Lietuvių švietimo įstaigose ligi 1918 m. vasario mėn. 16 d.

§ 12.

Į pensijos išsitarnavimo laiką įskaitoma tarnyba buvusioje Rusų valstybėj tik tuo atveju, jei tarnautojas grįžo į Lietuvą ir buvo priimtas į tarnybą ne vėliau kaip 1919 metais.

Asmeniui, grįžusiam po 1919 m., tarnyba buvusioje Rusų valstybėje įskaitoma tik tuo atveju, jeigu jo grįžimas buvo nenugalimų kliūčių sutrukdytas.

§ 13.

Tarnautojui, kuris nedalyvavo devintam paragrafe nurodytų valstybių pensijų fonde, pensijai gauti jo tarnyba tose valstybėse gali būti įskaityta Ministerių Kabineto nutarimu, jei tarnautojas sumokės už tą ištarnautą laiką pensijų fondui šito įstatymo nustatytą įmokėjimą.

III. PAGRINDAI PENSIJAI NUSTATYTI.

§ 14.

Pensijai nustatyti pagrindu imama tarnautojo paskutinių metų kategorijos pagrindinė alga, jei tarnautojas yra ištarnavęs toje kategorijoje ne

mažiau kaip trejus metus; jei tarnautojas toj kategorijoj nėra ištarnavęs trejų metų, tai pensijai nustatyti pagrindu imama priešpaskutinės tarnybos kategorijos pagrindinė alga.

PASTABA. Į pagrindinę algą įskaitomi ir trimečių priedai.

§ 15.

Jeigu atleidžiamas valstybės tarnautojas ėjo kelių tarnybų pareigas, tai pensijai nustatyti pagrindu imama aukštesnės tarnybos alga.

§ 16.

Pasikeitus valstybės tarnautojų atlyginimo normoms, atatinkamai keičiamas ir paskirtos pensijos didumas.

§ 17.

Už dvidešimt tarnybos metų duodama pensija penkiasdešimt procentų pagrindinės algos didumo.

Už kiekvienos tarnybos metus po dvidešimt metų pensija kas metai didinama:

a) nuo dvidešimt ligi trisdešimt metų — 2% pagrindinės algos,

b) po trisdešimt ligi trisdešimt penkerių metų — 1% pagrindinės algos.

Po trisdešimt penkerių metų pensija nebedidinama.

§ 18.

Valstybės tarnautojas, kuris yra nustojęs darbingumo jau išsitarnavęs pensiją, turi teisę pasirinkti ar paprastą pensiją ar invalido pensiją.

IV. BENDRIEJI DĖSNIAI PENSIJAI MOKĖTI.

§ 19.

Pensijos teisė negali būti nei perleista kitam asmeniui, nei įkeista.

§ 20.

Pensija gali būti mokama avansu, bet ne daugiau kaip už tris mėnesius.

§ 21.

Pensininkui, atiduotam tieson už nusikaltimus, numatytus šito įstatymo § 53 2 p., mokama pusė pensijos.

Teismo išteisintam arba nubaustam tokia bausme, kuri pensijos teisės neatima, grąžinama kita pusė pensijos.

V. PENSIJŲ MOKĖJIMAS VALSTYBĖS TARNAUTOJAMS.

§ 22.

Valstybės tarnautojas, ištarnavęs valstybės tarnyboj dvidešimt penkerius metus, išeidamas iš tarnybos gauna pensiją šešiasdešimt procentų savo pagrindinės algos didumo.

§ 23.

Valstybės tarnautojas, ištarnavęs valstybės tarnyboje dvidešimt metų, išeidamas iš tarnybos gauna pensiją penkiasdešimt procentų savo pagrindinės algos didumo.

§ 24.

Valstybės tarnautojas, ištarnavęs ne mažiau kaip dešimt metų ir atleistas iš tarnybos dėl dvasios ar kūno susilpnėjimo, gauna pensiją penkiasdešimt procentų savo pagrindinės algos didumo.

§ 25.

Valstybės tarnautojas, dėl tarnybos nustojęs fizinio ar profesinio darbingumo, gauna darbingumo nustojimo metų nuo savo pagrindinės algos

tiek procentų, kiek procentų darbingumo yra nustojęs.

§ 26.

Valstybės tarnautojas, dėl tarnybos nustojęs šimto procentų darbingumo ir reikalingas nuolatinės kito asmens priežiūros, gauna dar priedą, lygų penkiasdešimt procentų jam skiriamos pensijos.

VI. PENSIJŲ MOKĖJIMAS VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ ŠEIMOMS.

§ 27.

Jei valstybės tarnautojas, padavęs prašymą pensijai ar pašalpai gauti, miršta anksčiau, negu bus jam paskirta pensija ar pašalpa, tai jo pensija ar pašalpa išduodama jo šeimai.

§ 28.

Pensininkui mirus, jo našlė ir vaikai per du mėnesiu gauna mirusio pensiją; dviem mėnesiam praėjus, pensija jiems duodama šito įstatymo nurodytu būdu.

§ 29.

Valstybės tarnautojui mirus betarnaujant, jo šeimos pensijos pagrindui imama toji pensija, kurią būtų gavęs tas tarnautojas, išėjęs iš tarnybos mirimo dieną.

§ 30.

Mirusio valstybės tarnautojo našlei skiriama pusė vyro pensijos; vaikams, tėvams, broliams ir seserims skiriama mirusio pensijos po ketvirtį kiekvienam.

Visų nurodytų asmenų pensijų suma negali būti didesnė kaip mirusiojo pensija.

Jei pensiją nustatant šeimos pensijos suma būtų didesnė kaip mirusiojo pensija, tai našlė

gauna visą jai skiriamą dalį, o kiti šeimos nariai likusią pensijos dalį dalinasi lygiomis.

Jei gaunąs pensiją vienas šeimos narys netektų pensijos teisės, tai jo dalis skirstoma kitiems šeimos nariams tik tuo atveju, jeigu jie gaudavo mirusio pensijos mažiau kaip po ketvirtį; jei šeimos nariai gaudavo po ketvirtį mirusiojo pensijos, tai likusioji dalis jiems neskirstoma.

§ 31.

Jei pensininkas miršta nepalikdamas nei žmonos, nei vaikų, tai jo tėvai gauna mirusiojo pensijos,

1) jei abu gyvu — po dvidešimt penkis procentus kiekvienas;

2) jei vienas gyvas — keturiasdešimt procentų.

§ 32.

Jei valstybės tarnautojas miršta nuo kūno pakenkimų ar apkrečiamų ligų, gautų einant tarnybą, tai jo šeima gauna visą pensiją.

Jei valstybės tarnautojas yra miręs prieš šitam įstatymui įsiteisiant nuo kūno pakenkimų ar apkrečiamų ligų, gautų einant tarnybą, tai jo šeima gauna šitame paragrafe nurodytą pensiją nuo šito įstatymo įsiteisėjimo dienos.

§ 33.

Nežinia kur dingusio valstybės tarnautojo šeimai, ligi to tarnautojo atsiradimo dienos, pensija skiriama tokia, kurią būtų gavęs tarnautojas, jei būtų miręs dingimo metu.

VII. PAŠALPOS VALSTYBĖS TARNAUTOJAMS.

§ 34.

Pašalpa duodama valstybės tarnautojui šitokia tvarka:

1) valstybės tarnautojui, atleistam iš tarnybos dėl sunkios neišgydomos ligos, reikalingos nuolatinės kitų priežiūros,

a) ištarnavusiam nuo pusės ligi penkerių metų — duodama kartinė pašalpa pusės metų pagrindinės algos didumo;

b) ištarnavusiam nuo penkerių ligi dešimties metų — duodama kartinė pašalpa pusantrų metų pagrindinės algos didumo;

2) valstybės tarnautojui, atleistam iš tarnybos dėl dvasios ar kūno susilpnėjimo,

a) ištarnavusiam nuo dviejų ligi penkerių metų — duodama kartinė pašalpa pusės metų pagrindinės algos didumo;

b) ištarnavusiam nuo penkerių ligi dešimties metų — duodama kartinė pašalpa vienerių metų pagrindinės algos didumo.

§ 35.

Valstybės tarnautojas, dėl tarnavimo nustojęs mažiau kaip dvidešimt penkis procentus darbingumo, gauna kartinę pašalpą didumo pusės metų savo pagrindinės algos, gautos paskutinį tarnavimo mėnesį.

§ 36.

Valstybės tarnautojas, nustojęs mažiau kaip dešimt procentų darbingumo, pašalpos negauna.

§ 37.

Valstybės tarnautojui, atleistam iš tarnybos be jo kaltės (likviduojant įstaigą, mažinant etatus ar kitais atvejais), duodama pašalpa jo pagrindinės algos didumo tiek mėnesių, kiek visų metų tarnautojas yra ištarnavęs.

Jei toks tarnautojas vėl gautų valstybės tarnybą, tai šito §-o pirmame posme nurodyta pašalpa toliau nebeduodama.

VIII. PAŠALPOS VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ ŠEIMOMS.

§ 38.

Jei valstybės tarnautojas miršta prieš išsitarnaudamas pensiją, tai jo šeimai už kiekvienus velionies ištarnautus metus duodama kartinė pašalpa vieno mėnesio pagrindinės algos didumo.

§ 39.

Kartinė pašalpa našlei ir vaikams skirstoma šitaip:

1) jei lieka našlė su vienu vaiku — trys ketvirčiai pašalpos našlei ir vienas ketvirtis vaikui;

2) jei lieka našlė su dviem vaikais — trys penktadaliai pašalpos našlei ir po penktadalį kiekvienam vaikui;

3) jei lieka našlė su daugiau vaikų — pusė pašalpos našlei ir kita pusė vaikams lygiomis dalimis.

IX. PAGALBA LIGOJE.

§ 40.

Valstybės tarnautojas, ištarnavęs ne mažiau kaip pusę metų be pertraukos, susirgęs gauna algą per šešis mėnesius, jeigu jo liga yra fizinė, ir per pusantrų metų, jeigu jo liga yra psichinė.

Išėjus šitam laikui, valstybės tarnautojas turi teisės grįžti į tokią pat tarnybą pirmuoju atveju per pusantrų metų, antruoju — per dvejus metus.

§ 41.

Valstybės tarnautojas, ištarnavęs mažiau kaip pusę metų, susirgęs gauna algą per du mėnesiu.

Toks tarnautojas turi teisės grįžti į savo tarnybą per du mėnesiu nuo susirgimo dienos.

§ 42.

Valstybės tarnautoja, ištarnavusi ne mažiau kaip pusę metų, gimdymui gauna aštuonias savaites atostogų su alga.

X. TVARKA PENSIJAI AR PAŠALPAI GAUTI.

§ 43.

Valstybės tarnautojas, turįs teisę pensijai ar pašalpai gauti, privalo tuo reikalu paduoti prašymą savo įstaigos viršininkui.

§ 44.

Įstaigos viršininkas, gavęs pensijos ar pašalpos prašymą, privalo ne vėliau kaip per penkiolika dienų kreiptis tuo reikalu į atatinkamą ministerį.

§ 45.

Valstybės tarnautojas, išėjęs iš tarnybos, prašymą pensijai gauti gali paduoti per dešimtį metų, prašymą pašalpai gauti — per tris mėnesius.

§ 46.

Už prašymus ir kitus raštus pensijai ar pašalpai gauti žyminis mokestis nemokamas.

XI. TERMINAI PENSIJAI GAUTI.

§ 47.

Valstybės tarnautojas pensiją gauna —

1) jei išėjęs iš tarnybos paduoda prašymą per tris mėnesius, — nuo dienos, kurią yra išėjęs iš tarnybos;

2) jei prašymą paduoda vėliau, — nuo dienos, kurią yra padavęs prašymą.

§ 48.

Jei valstybės tarnautojas, atiduotas tieson ir dėl to atleistas iš tarnybos, bus teismo išteisintas arba nubaustas neatimant pensijos teisės, tai jis gali paduoti pensijos prašymą per tris mėnesius nuo dienos, kurią buvo paskelbtas teismo sprendimas ir tada gauna pensiją nuo tos dienos, kurią buvo atleistas iš tarnybos.

Valstybės tarnautojas, praleidęs šitą terminą, gauna pensiją nuo dienos, kurią yra padavęs prašymą.

§ 49.

Valstybės tarnautojo šeimai pensija skiriama—

1) nuo dienos, kurią yra miręs vyras ar tėvas, jei pensijos prašymas buvo paduotas ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo mirimo;

2) jei prašymas buvo paduotas vėliau, tai nuo dienos, kurią prašymas buvo paduotas.

§ 50.

Gyvenantiems svetimose valstybėse tarnautojo našlei ir vaikams nurodytas keturiasdešimt devinto paragrafo 1 punkte terminas pratęsiamas ligi dviejų metų.

§ 51.

Nepaėmus pensijos globėjams, nepilnamečiai visiški našlaičiai nenustoja pensijos teisės nuo tėvų mirimo dienos, jeigu jie patys, sukakę septyniolika metų amžiaus, nepraleis šito įstatymo §-e 49 nustatyto laiko prašymui paduoti.

XII. PENSIJOS MOKĖJIMO NUSTOJIMAS.

§ 52.

Jei pensininkas per dvejus metus neatvyktų pensijos atsiimti ar neatsiųstų reikalavimo, tai jo pensija išbraukiama iš išlaidų sąmatos.

Jei po dviejų metų pensininkas vėl prašytų pensijos, tai pensija jam duodama nuo to laiko, kada jis įteikė pensijos prašymą.

Už praleistą laiką pensininkas nieko negauna.

§ 53.

Pensija nebeduodama šitais atvejais:

1) kai pensininkas numiršta;

2) kai teismas nubaudžia pensininką bausme, sujungta su pensijos atėmimu (Baudž. Statuto str. 28);

3) kaip pensininkas priimamas labdarybės įstaigon visu valstybės laikymu;

4) kai pensininkas iš naujo stoja į valstybės tarnybą;

5) kai pensininkams vaikams sukanka septyniolika metų amžiaus arba kai jie priimami į mokslo įstaigą visu valstybės laikymu;

6) kai pensininkė našlė ar duktė išteka;

7) kai pensininkas be svarbių priežasčių apsigyvena užsienyj;

8) kai atsiranda dingęs tarnautojas.

I PASTABA. Pensininkui, išėjusiam iš labdarybės ar mokslo įstaigos ar nustojusiam tarnauti, pensija vėl mokama.

II PASTABA. Ištekančiai pensininkei našlei duodama kartinė pašalpa vienerių metų pensijos didumo.

§ 54.

Ištarnauta sutrumpintu laiku (dėl ligos) pensija nustojama mokėti tuo atveju, jei pensininkas iš naujo stoja į bet kurią valstybės tarnybą ir gauna algą.

Iš tarnybos išėjęs, toks valstybės tarnautojas gali pensiją gauti tik iš naujo peržiūrėjus jo pensijos teisę.

§ 55.

Valstybės įstaiga, į kurią pensininkas stoja iš naujo tarnauti, privalo tuojau pranešti Finansų Ministerijai.

XIII. ĮSTAIGOS PENSIJAI IR PAŠALPAI SKIRTI IR MOKĖTI.

§ 56.

Pensiją ir pašalpą visiems valstybės tarnautojams skiria tam tikra Ministerių Kabineto komisija, sudaryta iš Finansų ir Teisingumo Ministerijų, Valstybės Kontrolės ir suinteresuotos įstaigos atstovų.

§ 57.

Komisijos nutarimai gali būti skundžiami Ministerių Kabinetui per vieną mėnesį nutarimą paskelbus.

§ 58.

Valstybės tarnautojams pensijas ir pašalpas moka Finansų Ministerija.

XIV. ĮSTAIGA SVEIKATAI TIKRINTI.

§ 59.

Valstybės tarnautojų sveikatą tikrina Vidaus Reikalų Ministerio paskirta komisija (V. Ž. Nr. 238).

XV. IŠSKAITYMAS IŠ TARNAUTOJŲ ALGOS.

§ 60.

Pensijų ir pašalpų fondui sudaryti iš visų valstybės tarnautojų pagrindinės algos ir trimečių priedų išskaitoma šeši procentai.

PASTABA: Pensijų ir pašalpų fondo perteklius Finansų Ministerio įsakymais laikomas valstybės ar jos garantuotuose procentiniuose popieriuose arba kredito įstaigose (V. Ž. Nr. 332 — 1930. VII. 14).

§ 61.

Perkėlus tarnautoją į tarnybą su didesne alga, vieno mėnesio pagrindinio atlyginimo skirtumas tarp gauto ir gaunamo atlyginimo įskaitomas į pensijų fondą.

§ 62.

Skiriama į pensijų fondą suma išskaitoma iš tarnautojų algos kas mėnuo.

§ 63.

Valstybės tarnautojo Lietuvos valstybės tarnyboje ištarnautas laikas nuo 1918 m. lapkričio mėn. vienuoliktos dienos lig šitam įstatymui įsiteisint ar šito laiko dalis įskaitoma į ištarnautą laiką pensijai gauti, jei valstybės tarnautojas sumoka už tą laiką pensijų fondui šituo įstatymu nustatytus įmokėjimus.

Šitos sumos įmokėjimas pensijų fondui gali būti išdėstytas, bet ne ilgiau kaip šešeriems metams. Šita suma atskaitoma iš valstybės tarnautojo atlyginimo šito įstatymo §-o 62 nustatyta tvarka.

Pensijų fondui įmokėjimų suma nustatoma iš įmokėjimo metu tarnautojo gaunamos pagrindinės

algos, arba, jeigu jis nebetarnauja, iš jo paskutinės pagrindinės algos tų metų Jungtinių Amerikos Valstybių dolerio kursu.

PASTABOS.

Prie § 37. Valstybės tarnautojai turi teisę gauti pašalpą už savo etatinę tarnybą, nors jie būtų atleisti iš tarnybos jau kaip laisvai samdomi tarnautojai (M. K. 1930. III. 25 nutar.).

Prie § 45. Čia nustatytas 3 mėnesių terminas, skaitomas nuo atleidimo iš tarnybos bendrai, bet ne nuo pervedimo iš etatinės tarnybos į neetatinę tarnybą (M. K. 1930.III.25. nutar.).

Prie § 53. 4. Šis 4 punktas ir karių pensijų įstatymo § 33 p. 7 taikomi pensininkams, kurie stoja tarnauti į Lietuvos banką, į Žemės banką, į Prekybos bei žemės ūkio rūmus ar kitas panašias įstaigas ar savivaldybes (M. K. 1927.IX.15. nutar.).

Prie § 62. Valstybės įstaigų tarnautojams — svetimšaliams — laisvai samdomiems, atleidžiant juos iš tarnybos, išmokama sulaikytų iš jų algos pensijų fondui įnašų suma. (M. K. 1930.III.25. nutar.).

Valstybės tarnautojų pensijų ir pašalpų įstatymui vykdyti taisyklės.

(Vyr. Žin. Nr. 235, eil. 2526).

I. BENDRIEJI DĖSNIAI.

§ 1.

Valstybės tarnautojų pensijų ir pašalpų įstatymas pradeda veikti 1926 m. balandžio mėn. 24 dieną.

§ 2.

Išskaitymas į pensijų ir pašalpų fondą iš valstybės tarnautojų algos prasideda nuo 1926 m. gegužės mėn. 1 dienos.

§ 3.

Šis įstatymas taikomas etatiniams valstybės tarnautojams, kurių atlyginimas numatytas valstybės tarnautojų atlyginimo įstatymo antrame priede.

PASTABA. Šis įstatymas taikomas ir etatiniams ne valdžios laikomų mokyklų mokytojams ir tarnautojams, kurie einant Vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų įstatymo § 53 (Vyr. Žin. Nr. 190, eil. Nr. 1289) naudojasi valdžios mokyklų mokytojų ir tarnautojų teisėmis.

II. IŠLAIKYMAI Į PENSIJŲ IR PAŠALPŲ FONDĄ.

§ 4.

Valstybės įstaiga, mokėdama savo etatiniams tarnautojams algas, išlaiko į pensijų ir pašalpų fondą 6% tik iš pagrindinės algos ir trimečių priedų.

I PASTABA. Iš švenčių, aukštojo mokslo, vaikų, vietos brangenybės ir kitų priedų išskaitymai į pensijų ir pašalpų fondą nedaromi.

II PASTABA. Ne valdžios mokyklų laikytojai, kurių mokytojai ir tarnautojai naudojasi valdžios mokyklų mokytojų ir tarnautojų teisėmis, įneša kas mėnuo į pensijų ir pašalpų fondą 6% atatinkamų etatinių mokytojų ir tarnautojų gaunamos algos.

§ 5.

Valstybės tarnautojai, kurie eina kelių tarnybų pareigas, moka į pensijų ir pašalpų fondą 6% pilnos aukštesnės kategorijos algos, nors gautų tik dalį tos algos.

§ 6.

Valstybės tarnautojai, kurie gauna mažiau kaip nustatyta jų kategorija algą, moka į pensijų ir pašalpų fondą 6% pilnos tos kategorijos algos.

§ 7.

Valstybės tarnautojai, kurie gauna didesnę algą kaip nustatyta įstatymu, moka į pensijų ir pašalpų fondą 6% ne nuo faktinai gaunamos algos, bet nuo įstatymu nustatytos tos kategorijos algos ir trimečių priedų.

§ 8.

Perkėlus valstybės tarnautoją į tarnybą su didesne alga, į pensijų ir pašalpų fondą išskaitomas skirtumas tarp gauto ir gaunamo atlyginimo, pirmą mėnesį 6% išskaitomi iš pirmiau gautos algos.

§ 9.

Jei tarnautojas, perkeltas į žemesnę kategoriją, vėl pakyla į tą pačią kategoriją, tai išlaikymas į pensijų ir pašalpų fondą senos ir naujos algos skirtumo nedaromas.

§ 10.

Jei tarnautojas, paskirtas į žemesnę kategoriją, pakiltų ne į tą pačią kategoriją, bet į aukštesnę, tai į pensijų ir pašalpų fondą išlaikomas naujos algos ir tos, kurią jis gaudavo prieš jo paskyrimą į žemesnę kategoriją skirtumas.

§ 11.

Kariai, perėję į civilinę tarnybą už karo žinyboje ištarnautą laiką ligi 1926 m. sausio mėn. 1 dienos į pensijų ir pašalpų fondą įnašų nemoka, jei jie jų nemokėjo tarnaudami kariuomenėje.

§ 12.

Išmokant algas avansu, visos priklausančios pensijų ir pašalpų fondui sumos išlaikomos.

§ 13.

Išskaitomos į pensijų ir pašalpų fondą sumos pažymimos algų lapuose.

III. TARNYBOS LIGI 1926 METŲ GEGUŽĖS MĖN. 1 D. ĮSKAITYMAS.

§ 14.

Valstybės tarnautojas, norįs, kad į pensijos išsitarnavimo laiką būtų įskaitytas jo darbas, dirb-

tas švietimo, labdarybės ar kitose visuomenės įstaigose vokiečių okupacijos metu nuo 1915 metų rugpiūčio mėn. 1 d. ligi 1918 m. vasario mėn. 16 d., turi paduoti apie tai savo įstaigos viršininkui prašymą su visais turimais dokumentais.

§ 15.

Ištarnavus valstybės tarnautojui penkerius metus Lietuvos valstybės tarnyboje, jis gali prašyti, kad jam būtų įskaityta etatinė tarnyba ligi 1918 m. vasario mėn. 16 d. kitose valstybėse, kurių dalį sudarė Lietuvos teritorija. Tas prašymas paduodamas įstaigos viršininkui su visais turimais dokumentais.

§ 16.

Nurodytus šių taisyklių §§ 14 ir 15 prašymus įstaigos viršininkas pristato su valstybės tarnautojo tarnybos lapu atatinkamam ministeriui, kuris juos siunčia pensijoms ir pašalpoms skirti komisijai.

§ 17.

Pensijoms ir pašalpoms skirti komisija gavus tą prašymą, svarsto jį savo artimiausiame posėdyje ir jei randa, kad tarnavimas tose įstaigose yra įrodytas, daro nutarimą apie įskaitymą to laiko į pensijos išsitarnavimo laiką.

§ 18.

Šio nutarimo nuorašas skelbiamas per įstaigos viršininką valstybės tarnautojui ir tam nutarimui įsiteisėjus įrašomas į jo tarnybos lapą.

§ 19.

Valstybės tarnautojas, kuris nėra ištarnavęs Lietuvos valstybės tarnyboje penkerių metų, jeigu jis nori, kad į pensijos išsitarnavimo laiką būtų įskaityta visa tarnyba kitose valstybėse, kurių

dalį sudarė Lietuvos teritorija, arba jos dalis, paduoda prašymą savo įstaigos viršininkui, kur jis tarnauja ar tarnavo, pridėdamas visus turimus dokumentus.

§ 20.

Valstybės tarnautojas, norįs, kad jam būtų įskaityta į pensijos išsitarnavimo laiką, laikas tarnautas privatinėse lietuvių švietimo įstaigose ligi 1918 metų vasario mėn. 16 d., paduoda apie tai prašymą savo įstaigos viršininkui su visais turimais dokumentais.

§ 21.

Valstybės tarnautojas, kuris nedalyvavo pensijų fonde, tų valstybių, kurių dalį sudarė Lietuvos teritoriją, norįs, kad jo tarnyba būtų įskaityta į pensijos išsitarnavimo laiką, paduoda apie tai prašymą savo įstaigos viršininkui su visais turimais dokumentais.

§ 22.

Valstybės tarnautojo prašymą, nurodytą šių taisyklių §§ 19, 20 ir 21 įstaigos viršininkas su tarnautojo tarnybos lapo nuorašu pristato atatinkamam ministeriui, kuris visą bylą su savo nuomone pristato Ministerių Kabinetui.

§ 23.

Asmuo, kuris prašymo padavimo metu Lietuvos valstybės tarnyboje netarnauja, prašymą paduoda paskutinės tarnybos viršininkui, o jei tokio nėra ir pati įstaiga likviduota, tai pensijoms ir pašalpoms skirti komisijai, kuri privalo šį prašymą perduoti atatinkamam ministeriui.

§ 24.

Asmuo, visai netarnavęs Lietuvos valstybės tarnyboje, norįs gauti pensiją už savo tarnybą

kitose valstybėse, kurių dalį sudarė Lietuvos teritorija, paduoda apie tai prašymą Ministerių Kabinetui su visais turimais dokumentais. Šis prašymas paduodamas ligi 1936 m. balandžio mėn. 24 d.

§ 25.

Ministerių Kabinetas gali pavesti pensijoms ir pašalpoms skirti komisijai pristatytus dokumentus patikrinti ir savo nuomonę pareikšti.

§ 26.

Ministerių Kabineto nutarimas įrašomas į valstybės tarnautojo tarnybos lapą, o jei į pensijos išsitarnavimo laiką įskaitoma tarnyba, už kurią nesumokėta pensijų fondui, tai visa byla siunčiama pensijoms ir pašalpoms skirti komisijai reikalingų įnašų didumui ir jų sumokėjimo laikui nustatyti, taikant Valstybės tarnautojų pensijų ir pašalpų įstatymo § 63 dėsnius.

§ 27.

Ministerių Kabinetas, įskaitęs į pensijos išsitarnavimo laiką seną tarnybą asmens Lietuvos valstybės tarnyboje netarnavusio, siunčia bylą pensijoms ir pašalpoms skirti komisijai tos pensijos didumui nustatyti.

§ 28.

Prašymai apie įskaitymą į pensijos išsitarnavimo laiką darbo, dirbto švietimo, labdarybės ar kitose visuomenės įstaigose vokiečių okupacijos metu, ar laiko, tarnauto privatinėse lietuvių švietimo įstaigose ligi 1918 metų vasario mėn. 16 d., atskirai nuo pensijų ir pašalpų prašymų gali būti paduodami ligi 1928 metų balandžio mėnesio 24 dienos.

PASTABA. Asmens, kurie šių taisyklių paskelbimo metu valstybės tarnyboje netarnauja, tą prašymą gali paduoti per metus nuo įstojimo į valstybės tarnybą dienos.

§ 29.

Prašymai apie įskaitymą į pensijos išsitarnavimo laiką tarnybos kitose valstybėse, kurių dalį sudarė Lietuvos teritorija, jeigu jie paduodami atskirai nuo pensijų ir pašalpų prašymų, paduodami —

a) tarnautojų 1926 m. balandžio mėn. 24 d. ištarnavusių Lietuvos valstybės tarnyboje penkerius metus ligi 1928 m. balandžio mėn. 24 d. ir

b) valstybės tarnautojų, kurie 1926 m. balandžio mėn. 24 dieną dar penkerių metų Lietuvos valstybės tarnyboje neištarnavo per vienus metus nuo to ištarnavimo dienos,

c) asmens, kurie 1926 m. balandžio mėn. 24 d. valstybės tarnyboje netarnavo, per metus nuo įstojimo į valstybės tarnybą dienos.

§ 30.

Įrodymui apie seną tarnybą gali būti seni tarnybos lapų nuorašai, liudymai, pažymėjimai įvariuose oficialiniuose ar neoficialiniuose sąrašuose, pensijų knygelės ir kiti dokumentai, o taip pat ir liudininkų parodymai, bet tik kaip tų dokumentų papildymas.

PASTABA. Išimtinais atsitikimais komisija gali pristatyti Ministerių Kabinetui įskaityti į pensijos išsitarnavimo laiką seną tarnybą, išrodytą tik liudininkais.

§ 31.

Už tarnybą, nurodytą pensijų ir pašalpų įstatymo §§ 8 ir 11, jokių įnašų į pensijų fondą nedaroma.

§ 32.

Pensijoms ir pašalpoms skirti komisija išžiūrėjus pensijai gauti prašymą ir radus, kad toje byloje trūksta Ministerių Kabineto nutarimo dėl įskaitymo į pensijos išsitarnavimo laiką senos tarnybos (Įstatymo §§ 10, 11 ir 13) gali, negrąžinant to prašymo atatinkamam ministeriui, pati kreiptis tuo reikalu į Ministerių Kabinetą.

IV. LAIKO, IŠTARNAUTO LIETUVOS VALSTYBĖS TARNYBOJE NUO 1918 M. LAPKRIČIO M. 11 D., ĮSKAITYMAS.

§ 33.

Valstybės tarnautojas, noris, kad jo tarnyba ligi 1926 metų gegužės m. 1 d. būtų įskaityta į pensijos išsitarnavimo laiką, paduoda apie tai savo įstaigos viršininkui prašymą.

Prašyme turi būti nurodyta, kuri tarnyba turi būti įskaityta ir per kurį laiką tarnautojas nori sumokėti įnašus už tą laiką į pensijų ir pašalpų fondą. (V. ž. Nr. 249 — 1927. VI. 13).

§ 34.

Įstaigos viršininkas tą prašymą su tarnautojo tarnybos lapo nuorašu siunčia pensijoms ir pašalpoms skirti komisijai.

§ 35.

Pensijoms ir pašalpoms skirti komisija, patikrinus valstybės tarnautojo tarnybos eigą, nustato %% , kurie reikia įnešti į pensijų ir

pašalpų fondą ir išdėsto įnašų sumokėjimą ne ilgiau kaip per 6 metus. Tuo klausimu savo nutarimo nuorašą siunčia pristačiusiam prašymą įstaigos viršininkui įtraukti į tarnautojo tarnybos lapą, Finansų Ministerijai ir Valstybės Kontrolei.

§ 36.

Įstaigos viršininkas, gavęs pensijoms ir pašalpoms skirti komisijos nutarimą, įrašo jį į tarnautojo tarnybos lapą ir išlaiko iš jo algos kas mėnuo nurodytus nutarime įnašus.

§ 37.

Valstybės tarnautojas kiekvienu metu gali atsisakyti mokėti įnašus į pensijų ir pašalpų fondą už savo tarnybą ligi 1926 m. gegužės mėn. 1 d., bet tuo atsitikimu į jo pensijos išsitarnavimo laiką įskaitoma tik tas laikas, už kurį jis yra įmokėjęs. Tas valstybės tarnautojo prašymas paduodamas įstaigos viršininkui, kuris perduoda jį tolimesniam parėdymui pensijoms ir pašalpoms skirti komisijai.

§ 38.

Valstybės tarnautojas ar jo šeima, neįmokėję ligi išeinant iš tarnybos įnašus už išėjusį laiką, moka juos iš paskirtos jiems pensijos ar pašalpos per tiek laiko, kuriam tas įmokėjimas buvo išdėstytas.

§ 39.

Įstoję į etatinę valstybės tarnybą buvusieji Seimo nariai, ministeriai ir valstybės kontrolierius, kurie nori, kad jų išbūtas tose vietose laikas būtų įskaitytas į pensijos išsitarnavimo laiką, paduoda apie tai savo įstaigos viršininkui prašymą per metus nuo įstojimo į valstybės tarnybą dienos. Įstaigos viršininkas tą prašymą

siunčia nustatyta tvarka pensijoms ir pašalpoms skirti komisijai, kuri nustato nuoš., kurie reikia įnešti į pensijų ir pašalpų fondą ir išdėsto tuos įnašus ne ilgesniam kaip 6 metų laikui.

§ 40.

Valstybės tarnautojai per metus nuo įstojimo į etatinę tarnybą dienos gali prašyti per savo įstaigos viršininką įskaityti į pensijos išsitarnavimo laiką jų neetatinę tarnybą. Neetatinės tarnybos laikas įskaitomas į pensijos išsitarnavimo laiką, einant § 39 dėsniais.

V. PENSIJOMS IR PAŠALPOMS GAUTI PRAŠYMŲ PADAVIMAS.

§ 41.

Prašymą pensijai ar pašalpai gauti valstybės tarnautojas ar jo šeima paduoda tos įstaigos viršininkui, kur tarnautojas tarnauja ar tarnavo.

§ 42.

Prašyme turi būti pažymėta gyvenamoji vieta ir kuriuo būdu, ar per kurią pašto įstaigą ar Lietuvos Banko skyrių tarnautojas nori pensiją bei pašalpą gauti.

§ 43.

Įstaigos viršininkas, pridėjęs prie prašymo valstybės tarnautojo tarnybos lapo nuorašą, pristato jį atatinkamam ministeriui.

§ 44.

Mirusio valstybės tarnautojo šeima prie prašymo pensijai ar pašalpai gauti pristato. —

1) valstybės tarnautojo mirties metriką,

2) pensijoms mokėti knygutę, jei valstybės tarnautojas mirdamas jau gaudavo pensiją,
3) vietos savivaldybės liudymą apie šeimos narių skaičių ir jų amžių.

Be to pristato —

1) našlė — liudymą apie jos sutuoktuves, nurodant jų laiką,
2) savi vaikai — liudymą apie jų gimimo datą,
3) vaikai, gimę nesusituokus ir įteisėti ar įsūnyti, — liudymą apie jų gimimo datą ir liudymą apie jų įteisėjimą ar įsūnijimą,
4) vaikai, gimę nesusituokus ir neįteisėti ar neįsūnyti, — liudymą apie jų gimimo datą ir teismo sprendimo nuorašą apie pripažinimą jiems išlaikymo iš valstybės tarnautojo.
5) svetimi, bet įsūnyti vaikai, — liudymą apie jų gimimo datą ir liudymą apie jų įsūnijimą ir įsūnijimo laiką,
6) tėvai — liudymą, apie valstybės tarnautojo gimimą iš jų ir liudymą, kad valstybės tarnautojas gyvas būdamas juos išlaikė,
7) našlaičiai broliai ir seserys — liudymą apie jų gimimo datą, liudymą apie jų tėvų mirtį ir liudymą, kad valstybės tarnautojas būdamas gyvas juos yra laikęs.

I PASTABA. Savi ar įsūnyti vaikai ar jo našlaičiai broliai ir seserys, jei turi nuo septyniolikos ligi 21 metų amžiaus, prideda liudymą mokslo įstaigos, kad jie eina mokslą.

II PASTABA. Reikalui esant, pensijoms ir pašalpoms skirti komisija tu-

ri teisės reikalauti papildomų dokumentų.

§ 45.

Nurodytas pensijų ir pašalpų įstatymo § 44 15 dienų laikas skaitomas nuo tos dienos, kada visi reikalingi pensijai gauti dokumentai įstaigoje gauti.

§ 46.

Ministeris siunčia prašymą su savo nuomone pensijoms ir pašalpoms skirti komisijai.

§ 47.

Jei pensija ar pašalpa prašoma dėl sveikatos ar darbingumo nustojimo, įstaigos viršininkas prašo sveikatai tikrinti komisiją ištirti prašytojo sveikatos stovį, ir tuo klausimu jos nuomonę prideda prie prašymo.

VI. PENSIJOMS IR PAŠALPOMS SKIRTI KOMISIJA.

§ 48.

Pensijoms ir pašalpoms skirti komisijos tiek nuolatinius tiek ir laikinuosius narius skiria Ministerių Kabinetas, nurodydamas pirmininką ir jo pavaduotoją.

§ 49.

Tiek nuolatinių tiek ir laikinų komisijos narių skiriami tokia pat tvarka pavaduotojai.

§ 50.

Pavaduotojas pakeičia komisijos narį, jei jis dėl ligos ar kitų kurių priežasčių negali komisijoje dalyvauti.

§ 51.

Pensijoms ir pašalpoms skirti komisijos sekretorių skiria komisijos pirmininkas.

§ 52.

Svarstant pensijai ar pašalpai gauti ar senai tarnybai įskaityti Finansų ir Teisingumo Ministerijų ir Valstybės Kontrolės tarnautojų prašymus komisijoje dalyvauja su sprendžiamuoju balsu be nuolatinių jų narių dar ir jų pavaduotojai, kaip tų įstaigų atstovai.

§ 53.

Visus klausimus komisijai svarstyti paruošia jos pirmininkas ir referuoja juos.

§ 54.

Komisijos posėdžiai nevieši.

§ 55.

Komisija visus savo nutarimus daro balsų dauguma. Balsams pasidalinus, pirmininko balsas nusveria.

§ 56.

Komisijos posėdžių sustatomi dienynai, kuriuose pažymima kas posėdyje dalyvavo, posėdžio pradžia ir pabaiga ir kurie klausimai buvo svarstomi. Dienynus pasirašo komisijos pirmininkas ir sekretorius.

§ 57.

Kiekvienu komisijos sprendžiamu klausimu surašomas motyvuotas nutarimas. Nutarimus pasirašo visi posėdyje dalyvavusieji komisijos nariai. Nesutinkąs su komisijos nutarimu komisijos narys gali pareikšti raštu savo atskirą nuomonę.

§ 58.

Komisijos nutarimas per septynias dienas skelbiamas prašytojui, įteikiant jam to nutarimo nuorašą.

§ 59.

Dėl komisijos nutarimų skundai Ministerių Kabinetui paduodami per komisijos pirmininką.

§ 60.

Komisijos pirmininkas per 3 dienas pristato gautą skundą su visa byla Ministerių Kabinetui.

§ 61.

Ministerių Kabinetas, išsprendęs klausimą, grąžina visą bylą pensijoms ir pašalpoms skirti komisijai tolimesniam vykdymui.

§ 62.

Jei Ministerių Kabinetas pasiūlytų pensijoms ir pašalpoms skirti komisijai antrą kartą peržiūrėti klausimą, tai ši byla sprendžiama artimiausiame komisijos posėdyje.

§ 63.

Įsiteisėjusio komisijos nutarimo nuorašas siunčiamas Finansų Ministerijai vykdyti, o Valstybės Kontrolei žinoti.

§ 64.

Komisijos pirmininkas, nariai, jų pavaduotojai ir sekretorius už savo darbą gauna atlyginimą, einant komisijų sudarymo ir jų narių atlyginimo taisyklių § 3.

§ 65.

Komisija veda be dienyno bylų knygą ir raidyną.

§ 66.

Bylų knygoje žymima kiekvienos bylos eiga.

§ 67.

Pensijoms ir pašalpoms skirti komisija turi savo antspaudą su valstybės ženklu.

§ 68.

Galutinai išspręstos bylos grąžinamos toms ministerijoms, iš kurių jos buvo gautos, saugoti bendra tvarka.

VII. PENSIJŲ IR PAŠALPŲ MOKĖJIMAS.

§ 69.

Valstybės tarnautojams ir jų šeimoms pensijos ir pašalpos mokamos iš pensijų ir pašalpų fondo pensijoms ir pašalpoms skirti komisijos nutarimais.

§ 70.

Finansų Ministerija, gavus pensijoms ir pašalpoms skirti komisijos nutarimą, įrašo pensininką į pensininkų ar gaunančių pašalpą sąrašą.

§ 71.

Pensijos ir pašalpos mokamos ar iš Lietuvos Banko skyriaus ar iš pašto įstaigos.

§ 72.

Jei pensija ar pašalpa mokama iš Lietuvos banko skyriaus, pensininkui išduodama pensijai ar pašalpai gauti knygutė ne ilgesniam kaip dviejų metų laikui.

§ 73.

Pensijų knygutė susideda iš 24 kuponų; kiekviename kupone įrašoma Lietuvos Banko sky-

rius, iš kurio pensija gaunama, pensininko vardas ir pavardė, metai ir mėnuo už kurį pensininkas gauna pensiją, knygutės ir kupono Nr. Nr.; knygutė ir kuponai pasirašomi tam reikalui įgaliotų Finansų Ministerijos tarnautojų ir pažymimi pensijos pašalpos fondo antspaudu.

§ 74.

Pašalpoms, numatytoms Valstybės tarnautojų pensijų pašalpų įstatymo § 37 mokėti, knygutės surašomos tokia pat tvarka kaip ir pensijoms mokėti knygutės, tik kuponų skaičius turi atatikti mėnesių skaičiui, per kuriuos pašalpa mokama. Kiti tos knygutės kuponai naikinami.

§ 75.

Pensijos ir pašalpos, numatytos Valstybės tarnautojų pensijų ir pašalpų įst. § 37, išmokamos kas mėnuo už mėnesį pirmyn.

§ 76.

Kiekvieną mėnesį pensininkas pristato pensijos bei pašalpos knygutę nurodytam knygutėje Lietuvos Banko skyriui arba pašto įstaigai, kuri iškerpa atatinkamą kuponą, duoda pasirašyti pinigų gavime ir, įsitikinus pensininko tapatybe, išmoka kupone pažymėtą sumą, pažymėdama apie tai pensijos knygutės šaknelėje.

PASTABA. Be Finansų Ministerijos leidimo Lietuvos Bankas ar pašto įstaiga negali apmokėti pensijų kuponus anksčiau kaip nurodytas juose laikas.

§ 77.

Išmokėtąją pensiją ar pašalpą Lietuvos Bankas nurašo bendrame dienyne, prie kurio pateisina-

muoju dokumentu prideda iškirptą pensininko knygutės kuponą. Iškirptus kuponus paštas pristato Finansų Ministerijai, kuri bendrą išmokėtą kuponais sumą perveda paštų, telegrafų ir telefonų valdybos sąskaiton. (V. Ž. Nr. 243 — 1927. I. 12.)

§ 78.

Finansų Ministerija, pažymėjus pensininko asmeninėje sąskaitoje apie pensijos ar pašalpos išmokėjimą, visus dokumentus siunčia Valstybės Kontrolei prie apyskaitų.

§ 79.

Pensininkas, norįs gauti pensiją avansu už tris mėnesius, paduoda apie tai prašymą Finansų Ministerijai.

§ 80.

Finansų Ministerija, patenkinusi tą prašymą, išduoda pensininkui liudymą, einant kuriuo Lietuvos Banko skyrius arba pašto įstaiga išmoka pensiją avansu, iškirpdama iš pensijoms ar pašalpoms mokėti knygutės atatinkamą kuponų skaičių. Liudymas pridedams prie avansu išmokėtų kuponų. (V. Ž. Nr. 243).

§ 81.

Pensijos ir pašalpos išmokamos, tame Lietuvos Banko skyriuje arba pašto įstaigoje, kuris pažymėtas pensijos ar pašalpos knygutėje. Pensininkas, norėdamas pakeisti gavimą savo pensijos ar pašalpos iš kito Lietuvos Banko skyriaus arba pašto įstaigos, paduoda tuo reikalu pareiškimą Finansų Ministerijai, pristatydamas pensijai ar pašalpai gauti knygutę. (V. Ž. Nr. 243).

§ 82.

Jei pensininkas dėl ligos ar kitų priežasčių pats negali atsilankyti banke pensijai bei pašal-

pai gauti, tai jis gali pensijoms mokėti knygutės kupone įgalioti gauti tą pensiją kitą asmenį. Tas įgaliojimas turi būti paliudytas notaro, taikos teisėjo, valsčiaus valdybos ar policijos ir surašytas ne anksčiau kaip 3 savaitėmis prieš pensijos bei pašalpos išmokėjimo dieną. Atskiri įgaliojimai pensijoms bei pašalpoms gauti neleidžiami.

§ 83.

Jei pensininkas nori gauti pensiją iš pašto įstaigos, tai apie tai turi pažymėti pensijai gauti prašyme.

§ 84, 85 ir 86

panaikinti. (V. Ž. Nr. 243 — 1927. I. 12.).

§ 87.

Pensininkas, sunaudojęs visus pensijai gauti knygutės kuponus, pristato knygutės šaknelę Finansų Ministerijai naujai knygutei gauti. Prie knygutės šaknelės turi būti pridėtas vietos savivaldybės liudymas, kad pensininkas nenustojo teisės pensiją gauti.

§ 88.

Jei pensininkas pamestų pensijoms gauti knygutę, tai neatidedant turi pranešti apie tai Finansų Ministerijai. Finansų Ministerija duoda pensininko sąskaita atatinkamą skelbimą, praneša apie tai Lietuvos Bankui ir išduoda tos knygutės dublikatą.

§ 89.

Kartinės pašalpos ar pašalpos ne didesnės kaip dviejų mėnesių alga išmokamos atskirais orderiais be pašalpų knygučių.

§ 90.

Pašalpos mokamos valstybės tarnautojams iš pensijų ir pašalpų fondo:

a) atleidžiant juos iš tarnybos, jei jie neturi teisės pensijos gauti,
b) jei jie nustojo nuo 10—25 nuoš. darbingumo,
c) atleistiems iš tarnybos dėl ligos ir dvasios ar kūno susilpnėjimo.

§ 91.

Pašalpos valstybės tarnautojo šeimai mokamos, jei tarnautojas miršta prieš ištarnaudamas pensiją.

§ 92.

Sunki neišgydoma liga, kūno bei dvasios susilpnėjimas bei darbingumo nustojimas nustatomas sveikatai tikrinti komisijos.

§ 93.

Nežinia kur dingusio valstybės tarnautojo šeima turi teisės pensiją gauti tik tuo atsitikimu, jei jis yra ištarnavęs ne mažiau kaip 20 metų.

§ 94.

Šeima to valstybės tarnautojo, kuris yra buvęs Liet. valst. tarnyboje, bet miręs prieš šito įstatymo įsiteisėjimą, gauna pensiją, jei valstybės tarnautojas turi ne mažiau kaip 20 metų pensijos išsitarnavimo laiko.

§ 95.

Valstybės tarnautojas, kuris prieš šito įstatymo išleidimą buvo Lietuvoje atleistas iš tarnybos dėl senatvės ar ligos, pareinančios dėl tarnybos, gauna pensiją, jei turi ne mažiau kaip 10 metų pensijos išsitarnavimo laiko.

§ 96.

Valstybės tarnautojų pensijų ir pašalpų įstatymu nustatyta pašalpa gali pasinaudoti valsty-

bės tarnautojas, atleistas iš tarnybos po 1926 metų balandžio mėn. 24 d.

§ 97.

Pensininkui mirus, jo šeima pristato pensijoms ir pašalpoms skirti komisijai prašymą su § 44 nurodytais dokumentais.

§ 98.

Gavus tą prašymą, pensijoms ir pašalpoms skirti komisija nutaria išmokėti šeimai dviejų mėnesių pensiją skirstant ją § 30 nurodytomis dalimis ir nustato likusiai šeimai tolimesnės pensijos mokėjimą, laikantis įstatymo §§ 30 ir 31.

VIII. PENSIJŲ MOKĖJIMO SUSTABDYMAS IR SUMAŽINIMAS.

§ 99.

Teismui nubaudus pensininką bausme surišta su pensijos atėmimu, turi būti neatidedant pranešta apie tai Finansų Ministerijai.

§ 100.

Tardytojai, traukdami pensininką tieson už nusikaltimus, už kuriuos bausmė rišama su pensijos atėmimu, neatidedant praneša apie tai Finansų Ministerijai.

§ 101.

Finansų Ministerija gavus teismų tardytojų pranešimus, duoda parėdymą atimti iš pensininko pensijoms gauti knygutę ir jei jis kaip patrauktas tieson turi teisės gauti tik pusę pensijos, išduoda jam naują knygutę tai pusei pensijos gauti.

§ 102.

Teismo išteisintas ar nuteistas nesurišta su pensijos atėmimu bausme pensininkas turi kreiptis į Finansų Ministeriją, prašydamas sumokėti nedamokėtą pensijos dalį.

§ 103.

Finansų Ministerija gavus tą prašymą nedamokėtos pensijos dalį sumoka neatidedant atskiru orderiu ir pakeičia pensijoms gauti knygutę.

§ 104.

Labdarybės įstaigos neatidedant turi pranešti Finansų Ministerijai apie priėmimą pensininko į savo įstaigą su visu valstybės laikymu ir grąžinti jai atimtą iš pensininko pensijoms ir pašalpoms mokėti knygutę.

§ 105.

Pensininkui išėjus iš labdarybės įstaigos, jis gali vėl gauti pensiją be naujo pensijoms ir pašalpoms skirti komisijos nutarimo Finansų Ministerijos parėdymu.

§ 106.

Išvažiavęs į užsienį gyventi be Finansų Ministerijos leidimo pensininkas nustoja teisės tuo laiku pensiją gauti.

§ 107.

Jei atleistas iš tarnybos valstybės tarnautojas vėl gautų valstybės tarnybą, tai nuo tos dienos jam pašalpa nustojama mokėti. Permokėta pašalpos dalis išskaitoma iš jo algos pensijų ir pašalpų fondui papildyti.

§ 108.

Neteisėtai gauta pensija gali būti išieškoma teismo keliu.

§ 109.

Pasikeitus valstybės tarnautojų atlyginimo normoms, Finansų Ministerija atatinkamai keičia ir paskirtos pensijos didumą ir praneša apie tai tiems Lietuvos Banko skyriams, iš kurių išmokamos tos pensijos.

IX. SVEIKATAI TIKRINTI KOMISIJOS.

§ 110.

Sveikatai tikrinti sudaromos tokios komisijos — vyriausioji prie Sveikatos Departamento ir apygardų penkiose apygardose t. y. —

1) Kauno apygardoje (Kauno, Kėdainių, Ukmergės, Raseinių ir Trakų apskritys ir miestai);
2) Klaipėdos apygardoje (Klaipėdos kraštas ir Kretingos apskritis ir miestas);
3) Šiaulių apygardoje (Šiaulių, Telšių, Mažeikių, Biržų ir Tauragės apskritys ir miestai);
4) Panevėžio apygardoje (Panevėžio, Rokiškio, Utenos ir Zarasų apskritys ir miestai);
5) Mariampolės apygardoje (Mariampolės, Šakių, Vilkaviškio, Alytaus ir Seinų apskritys ir miestai). (Vyr. Žin. Nr. 285 — 1928. X. 9).

§ 111.

Sveikatai tikrinti komisiją sudaro pirmininkas ir du nariu.

§ 112.

Komisijų pirmininkus ir narius skiria Vidaus Reikalų Ministeris.

§ 113.

Sveikatai tikrinti komisija turi teisės kviesti į savo posėdžius gydytoją - ekspertą patariamuoju balsu.

§ 114.

Sveikatai tikrinti komisijos posėdžiuose gali dalyvauti patariamuoju balsu suinteresuotos įstaigos viršininko įgaliotas atstovas.

§ 115.

Sveikatai tikrinti komisija tikrina sveikatą tų tarnautojų apie kuriuos prašo įstaigos viršininkas.

§ 116.

Sveikatai tikrinti komisijos pirmininkas gavęs reikalavimą apie valstybės tarnautojo sveikatos patikrinimą skiria tam patikrinimui dieną, vietą ir valandą ir praneša apie tai suinteresuotam įstaigos viršininkui ir tam tarnautojui, kurio sveikatą reikia patikrinti. Jei tikrinamasis dėl savo sveikatos stovio negali į komisijos posėdį atvykti ir tam įrodyti pristato vietos gydytojo liudymą, komisija privalo apžiūrėti jį jo gyvenamoje vietoje.

§ 117.

Reikalui esant sveikatai tikrinti komisija gali patalpinti tikrinamąjį į valdžios išlaikomą ligoninę ištirti. Tas tyrimas ligoninėje daromas nemokamai.

§ 118.

Ištyrus valstybės tarnautojo sveikatos stovį, sveikatai tikrinti komisija surašo apie tai aktą.

§ 119.

Tas aktas siunčiamas suinteresuotos įstaigos viršininkui, kuris tuojau skelbia jį valstybės tar-

nautojui, ar jo šeimai, jei pats tarnautojas dėl savo ligos stovio negali ištyrimo rezultatus suprasti.

§ 120.

Sveikatai tikrinti komisijos nutarimai gali būti skundžiami per 14 d. nuo paskelbimo dienos vyriausiai sveikatai tikrinti komisijai.

§ 121.

Tie skundai paduodami per įstaigos viršininką paties tarnautojo ar jo šeimos narių, jei jis dėl savo sveikatos stovio to pats padaryti negali.

§ 122.

Įstaigos viršininkas, gavęs tą skundą, per tris dienas siunčia jį su visu susirašinėjimu vyriausiai sveikatai tikrinti komisijai.

§ 123.

Vyriausioji sveikatai tikrinti komisija kviečia tikrinamąjį pas save, ir tikrinamojo apžiūrėjimo jo gyvenamoje vietoje nedaro.

§ 124.

Tikrinamojo neatvykimas nesustabdo vyriausiosios komisijos darbo, jei kvietimas jam įteiktas ne vėliau kaip septyniomis dienomis prieš komisijos posėdį.

§ 125.

Vyriausioji sveikatai tikrinti komisija, patikrinus valstybės tarnautojo sveikatos stovį, sustato aktą, kurį siunčia suinteresuotos įstaigos viršininkui.

§ 125a.

Jei pensijoms ir pašalpoms skirti komisija, svarstydama tarnautojo prašymą, paskirti jam

pensiją ar pašalpą, rastų reikalinga sveikatai tikrinti komisijos nutarimą patikrinti, ji turi teisę kreiptis tuo reikalu į vyriausiąją sveikatai tikrinti komisiją. (V. Ž. Nr. 326 — 1930. V. 10).

§ 126.

Jei tarnautojas neatvyko į vyriausios sveikatai tikrinti komisijos posėdį, komisija gi iš pristatytos jo bylos išžiūrėjus, kad apygardos sveikatai tikrinti komisijos ištyrimo rezultatai neatatinka padarytoms išvadoms, gali grąžinti bylą apygardos komisijai ir pavesti jai, nurodant tuos netikslumus, valstybės tarnautojo sveikatos stovį antrą kartą apžiūrėti.

§ 127.

Vyriausiosios sveikatai tikrinti komisijos nutarimai galutini.

X. PENSIJŲ IR PAŠALPŲ FONDAS.

§ 128.

Pensijų ir pašalpų fondas yra Finansų Ministerijos žinioje.

§ 129.

Pensijų ir pašalpų fondas kaip ir kiti valstybės fondai, lėšos ir kreditai yra Valstybės Kontrolės priežiūroje.

§ 130.

Pensijoms ir pašalpoms skirti komisijos ir sveikatai tikrinti komisijų nariai atlyginami iš Finansų Ministerijos sąmatos pensijų fondo sąskaita.

Ligonių Kasų įstatymo ištrauka.

(Vyr. Žin. Nr. 227, eil. 1476 ir 353, eil. 2407).

§ 13.

Šio įstatymo § 12 neliečia —

1) asmenų, pasamdytų laikiniems (atsitiktiniems) darbams, kurie trunka ne ilgiau kaip vieną mėnesį;
2) žemės ūkio darbininkų;
3) valstybės tarnautojų, kurie apdrausti Valstybės tarnautojų pensijų ir pašalpų įstatymų;
4) savivaldybių tarnautojų;
5) darbininkų ir tarnautojų, kuriems atskirais įstatymais arba specialiais statutais teikiama ne mažesnė pagalba ligoje, kaip šiuo įstatymu nustatyta.

§ 42.

Jei ligonių kasos narys susirgęs nebegali dirbti, tai ligonių kasa, atsižvelgdama į ligonio šeimos padėtį, duoda jam pašalpą pinigais nuo pusės ligi viso jo uždarbio didumo.

§ 44.

Pašalpa pinigais duodama nuo ketvirtos ligos dienos, jei ligonių kasos taryba nebus kitaip nutarus, bet ne ilgiau kaip dvidešimt šešias savaites.

§ 45.

Ligonių kasos taryba turi teisės nutarti, kad ligonių kasos narys, naudojęsis per metus šito įstatymo 44 §-e nustatytą laiko maksimumą ka-

sos pašalpa ir vėl susirgęs ta pačia liga, per kitus vienerius metus gali gauti ligonių kasos pašalpą, bet ne ilgiau kaip tryliką savaičių.

§ 60.

Ligonių kasos nariui mirus, laidotuvėms duodama pašalpa, lygi to nario paskutiniam pagrindiniam dienos uždarbiui, padidintam nuo dvidešimt ligi trisdešimt kartų.

§ 90.

Nei darbininkas nei darbdavys mokesčių nemoka per tą laiką, kai ligonių kasos narys negali dirbti ir kai gauna ligos pašalpą.

PASTABA. Šitas §-as taikomas ir moterims, gaunančioms nešČiųjų ir gimdyvių pašalpą.

§ 94.

Pagal uždarbį nariai skirstomi tokiomis šešiomis klasėmis:

Uždarbio kl.	Savaitės uždarbis		Mokestis						Mėnesinis uždarbis		Mokestis					
			Samd.		Darbd.		Viso				Samd.		Darbd.		Viso	
	virš	iki imt.	Lt.	ct.	Lt.	ct.	Lt.	ct.	virš	iki	Lt.	ct.	Lt.	ct.	Lt.	ct.
I	—	24	—	63	—	42	1	05	—	100	2	70	1	80	4	50
II	24	36	1	05	—	70	1	75	100	150	4	50	3	—	7	50
III	36	48	1	47	—	98	2	45	150	200	6	30	4	20	10	50
IV	48	60	1	89	1	26	3	15	200	250	8	10	5	40	13	50
V	60	72	2	31	1	54	3	85	250	300	9	90	6	60	16	50
VI	72	96	2	94	1	96	4	90	300	400	12	60	8	40	21	—

Kelionės išlaidoms atlyginti įstatymas.

(Vyr. Žin. Nr. 351, eil. 2398).

BENDRIEJI DĖSNIAI.

1

Valstybės tarnautojų komandiravimo tarnybos reikalais ir persikėlimo į kitas tarnybos vietas išlaidos atlyginamos šiuo įstatymu.

2

Komandiravimu laikoma išvykimas iš savo tarnybos vietos, jei jis siekia toliau kaip 10 kilometrų ir trunka ilgiau kaip 8 valandas.

Komandiravimų apskaičiavimo vienetas yra 24 valandos, didesnis kaip 8 val. likutis laikomas pilna para.

Komandiravimas pradedamas skaityti nuo išvykimo iš tarnybos vietos valandos ligi sugrįžimo valandos.

3

Kiekvienas apmokamas komandiravimas negali trukti ilgiau kaip du mėnesiu.

Komandiravimo laiką ligi 1 mėnesio gali pratęsti atatinkamas ministeris, ilgiau — Ministerių Kabinetas.

4

Valstybės tarnautojams, kurių komandiravimai trunka ilgiau kaip 3 mėnesius ir periodiškai pasikartoja, arba kurie turi dėl tarnybos nuolatos važinėti, Ministerių Kabinetas gali nustatyti tam tikrą priedą.

5

Valstybės tarnautojams, kuriems dėl tarnybos ypatingumo duodama naudotis valstybės žeme arba kuriems yra nustatytas važinėjimams nuolatinis priedas, atlyginimas už komandiravimus nemokamas.

Kelpinigių negauna keliaudami savo tarnybos rajone tie valstybės tarnautojai, kuriems duodamos susisiekimo priemonės arba joms laikyti lėšos.

6

Laisvai samdomi tarnautojai komandiravimo žvilgsniu prilyginami prie valstybės tarnautojų kategorijų, atatinkamam ministeriui su Valstybės Kontrolierium susitarus.

Komandiruotiems valstybės reikalais pašaliečiams atlyginimą nustato šio įstatymo normomis atatinkamas ministeris, o didesnį — Ministerių Kabinetas.

KOMANDIRAVIMAI LIETUVOJE.

7

Valstybės tarnautojams, kurie komandiruoti tarnybos reikalais krašto viduje, mokami dienpinigiai tokiomis normomis:

Tarnybos kategorijos	Bendrųjų kategorijų tarnautojai	Teismų tarnautojai
	Dienpinigių norma už parą litais	
I — IV . .	4	5
V — VIII . .	8	10
IX — XII . .	12	15
XIII — XVI . .	16	20
XVII — XVIII .	20	—

8

Valstybės tarnautojams, kurie komandiruoti tarnybos reikalais, kelionės išlaidos atlyginamos tokiomis normomis:

Susisiekimo rūšys	Kategorijos			Teismų tarnautojų kategorijos		
	I-VIII	IX-XII	XIII-XVIII	I-III	IV-VII	VIII-XV
	Kurios klasės bilietas					
Geležinkeliais .	III	II	I	III	II	I
Vandens keliais.	II	I	I	II	I	I
	Už vieną kilometrą litų					
Sauskeliais						
a) plentais . .	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5
b) kitokiais kel.	0,5	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6
Oro susis. priem	Apmokamos faktiškos skridimo išl.					

Be to valstybės tarnautojams —

1) leidžiama naudotis ir greitaisiais traukiniais,
2) kurie keliauja į vietas, kur yra susisiekimas geležinkeliu, kelionės išlaidos apmokamos geležinkelių tarifu,
3) susisiekimo priemonės miestuose ir miesteliuose (į stotį ir iš stoties) atlyginamos nustatyta taksa,
4) geležinkelių ruožuose, kur nėra I klasės vagonų tarnautojams, kurie turi teisę keliauti pirmoje klasėje, atlyginama II klasės bilieto kaina,
5) asmens bagažo ligi 20 klgr. pervežimo išlaidos grąžinamos,

6) išimtinais atsitikimais padarytos didesnės kelionės išlaidos gali būti grąžintos pristačius sąskaitas. Reikalo svarbumą sprendžia atatinkamas ministeris arba tolygus viršininkas.

KOMANDIRAVIMAI Į UŽSIENĮ.

9

Valstybės tarnautojams, kurie komandiruoti tarnybos reikalais į užsienį dienpinigiai mokami tokiomis normomis: (žiūr. lentelę 104 psl.).

Valstybės tarnautojams —

1) kurie komandiruoti į užsienį mokami dienpinigiai tų vietų normomis, į kurias tarnautojai vyksta,
2) kurie komandiruoti į SSSR išimtinais atsitikimais apmokama ir faktiškos viešbučio išlaidos,
3) keliaują susisiekimo priemonėmis, kurių bilietas teikia kelionės metu ir išlaikymą, mokama 50% šių normų.

10

Iššauktiems į Lietuvos tarnybos reikalais atstovybių ir konsulatų tarnautojams dienpinigiai mokami taip:

1) kelionės metu, jei kelionė iš tarnybos vietos ligi Lietuvos sienai trunka ilgiau kaip 8 valandas — tarnautojo tarnybos rezidencijos normomis ir
2) esant tarnautojui Lietuvoje — Lietuvos teritorijos normomis.

11

Valstybės tarnautojams, kurie komandiruoti tarnybos reikalais į užsienį, kelionės išlaidos at-

Vietų pavadinimas	Kategorijos				Teismų tarnautojų kategorijos			
	I-VI	VII-XI	XII-XIV	XV-XVIII	I-II	III-VI	VII-X	XI-XV
	Dienpinigių norma į parą litais							
Šiaurės ir Pietų Amerika, Afrika, Azija, Australija, Europos Anglija ir Ženevos miestas	50	80	100	120	50	80	100	120
Europos valstybės: Šveicarija, Danija, Norvegija, Švedija, Olandija, SSSR ir Vokietija	40	60	80	100	40	60	80	100
Europos valstybės: Belgija, Ispanija, Italija, Portugalija, Prancūzija, Suomija ir Balkanų valstybės . :	30	50	70	90	30	50	70	90
Kitos Europos valstybės . .	20	30	50	70	20	30	50	70

lyginamos šio įstatymo 8 str. nustatytomis normomis su tokiomis išimtimis:

1) asmens bagažo ligi 30 klgr. pervežimo išlaidos grąžinamos,
2) išlaidos už miegamąją vietą grąžinamos, jei kelionė traukiniu nakties metu trunka ilgiau kaip 6 val.

Siunčiamiems į užsienį su delegacija arba šiaip skubiais valstybės reikalais valstybės tarnautojams nuo I—VIII, teismo tarnautojams nuo I—III kategorijų ir važiuojant jiems tais traukiniais, kurie yra I ir II klasių, atlyginama II klasės bilieto kaina. Diplomatinių kurjerių važinėjimo klasę kiekvienu atsitikimu nustato Užsienio Reikalų Ministeris.

VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ PERKĖLIMAI.

12

Keliant valstybės tarnautoją į kitą tarnybos vietą, duodama tokio didumo kėlimosi pašalpa: tarnautojui — jo pagrindinė mėnesinė alga, o jo žmonai 50% ir kiekvienam vaikui po 25% tos algos.

13

Keliant valstybės tarnautoją į kitą tarnybos vietą, tarnautojo ir jo išlaikomos šeimos narių kelionės išlaidos atlyginamos šio įstatymo 8 str., išskyrus 5 ir 6 p.

Bagažo pervežimo išlaidos, skaitant po 200 klgr. kiekvienam šeimos nariui, geležinkeliais ir vandens keliais apmokamos geležinkelių ar vandens kelių keleivinės skubos tarifais, o sauskeliais po 0,25 ct. už kiekvieną kilogramą ir kilometrą.

Bagažo pervežimo išlaidos miestuose ir miesteliuose (į stotį ir iš stoties) apmokama po 6 lt. už kiekvienus 200 klgr.

Valstybės tarnautojų šeima laikoma žmona ir vaikai (savi ir įsūnyti), posūniai, podukros ligi 21 metų amžiaus imtinai ir tarnautojo ar jo žmonos tėvai.

Atstovybių ir konsulatų tarnautojų bagažo pervežimo išlaidos gali būti apmokamos ir aukštesnėmis kaip šiame str. nustatyta, Užsienio Reikalų Ministeriui susitarus su Valstybės Kontrolierium.

14

Šio įstatymo 13 str. nurodytos šeimos narių persikėlimo išlaidos apmokamos tik tada, kai šeimos nariai keliasi į naują tarnautojo tarnybos vietą.

15

Valstybės tarnautojams, kurie keliami į kitą tarnybos vietą jų pačių prašymu, kėlimosi pašalpos neduodamos ir kelionės išlaidos neatlyginamos.

16

Šio įstatymo 12—15 str. taikomi ir nuolatiniams laisvai samdomiems tarnautojams.

BAIGIAMOJI DALIS.

17

Šiam įstatymui vykdyti Ministerių Kabinetas leidžia instrukcijų.

18

Įstatymas valstybės tarnautojų kelionės išlaidoms atlyginti (V. Ž. Nr. 94, eil. 780, Nr. 159, eil. 1128 ir 1129, Nr. 179, eil. 1231, Nr. 211, eil. 1397) ir Dienpinigių įstatymas vyriausybės siunčiamiems į užsienį žmonėms (V. Ž. Nr. 112, eil. 888, Nr. 185, eil. 1253) panaikinami.

19

Šis įstatymas veikia nuo jo paskelbimo dienos (1931 m. kovo m. 28 d.).

TURINYS.